ARCHIEFJES

VIII

1940-1945

Georges BECHOUX

2 - Air Gunner

in de R.A.F.

ARCHIEFJES

Marc VANDAELE

Georges BECHOUX - R.A.F. - 1942-1946

Georges BECHOUX 2 – AIR GUNNER IN DE R.A.F.

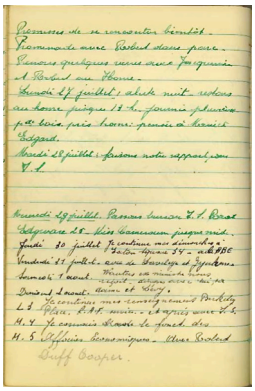
p. 100

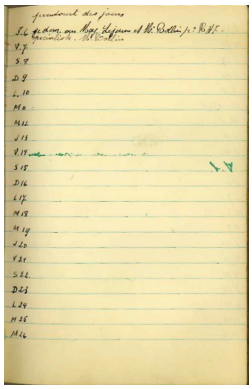
p. 101

Op p. 101 van zijn ***Journal de Voyage*** staat alleen nog : (Avec Robert …) *pendant des jours*

J(eudi) 6 (août) je dem(ande) au Maj(or) Lejeune et M. Rollin p(ou)r RAF – spécialiste – M. Rollin.

De dagboekinformatie - na **6 augustus 1942** - wordt uiterst karig en er kan alleen nog voortgegaan worden op de documenten in zijn militair dossier en op de mondelinge overlevering. In het archief van **Georges Bechoux** bevinden zich brieven van de vrienden uit die heroïsche tijd : van **Georges Gadisseur**, van Belgen die hij ontmoette tijdens de reis doorheen Spanje en Portugal, op weg naar Gibraltar. Het verblijf aan de rots van Gibraltar (van 13 mei tot 6 juli 1942) als soldaat van een Belgisch vrijwilligersleger dat onder Brits bevel stond, gaf hen de kans om kennis te maken met de Belgische, vooral Waalse landgenoten. In het dagboek konden we lezen dat ze zelfs een gezellig clubje vormden (***Les Truands*** = De Boeven : 19 mei 1942) en daarbij voor elkaar een passende bijnaam bedachten. **Georges Bechoux** was **"Sinci".** Sommige van die bijnamen die ze elkaar gaven, komen voor in de briefwisseling.

PATRIOTIC SCHOOL anno 2016-08-24 (foto : Eric Brown)

Wanneer het trio in Londen toekomt *(Donderdag,* ***16 juli 1942),*** is accommodatie voorzien *(… arrivée Hospice).* Er wordt gekeken naar hun lichamelijke gesteldheid en ze kunnen een bad nemen. **G.B.** heeft in een goed bed geslapen. *Zaterdag,* ***18 juli 1942*** *: linnen wassen in de voormiddag,* ***ondervraging door de I.S. (Intelligence Service) van 14.30 uur tot 18 uur.*** De volgende dag krijgen ze sigaretten en wat geld, maar de ontvangst is eerder koel *(… peu de bonnes paroles).* Maandag, **20 juli 1942** ontvangen ze linnen, pyjama, hemden … en worden ervan op de hoogte gebracht dat ze morgen zullen overgebracht worden naar **Patriotic School** *(voorheen een school waarin de Britse contra-espionage zich had gevestigd => even googlen met die naam).*

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 3

*Dinsdag, **21 juli 1942** : ondervraging door de **R.A.F.** Woensdag **22 juli 1942** : verhoor door de **Staatsveiligheid**, de **Landmacht**, en de **Royal Navy**. Donderdag, **23 juli 1942**: **Staatsveiligheid**, alle drie ; afgeven van lijst van verdachten, details i.v.m. te vertrouwen personen, en organisatie* . Er zijn dus verhoren door de verscheidene veiligheidsdiensten - Belgische en Britse - want de Britten zijn bevreesd voor eventuele spionage en infiltratie. Vrijdag **24 juli 1942** krijgen ze hun papieren terug en verlaten ze **Patriotic School.** Ze doen nog even de **Intelligence Service** aan en begeven zich naar **Eaton Square** (waar zich de **Belgische regering in ballingschap** heeft gevestigd). De geschiedenis geeft duidelijk genoeg aan dat de capitulatie van het Belgisch leger heelwat onenigheid had veroorzaakt op politiek gebied. Enerzijds de regering, anderzijds koning Leopold III. In die regering was de éénheid ook ver zoek. Sommige ministers waren onmiddellijk naar Londen uitgeweken, anderen waren nog in Frankrijk gebleven. Het volstaat de biografie van **Victor de Laveleye** (even Googlen 'Victor de Laveleye') door te nemen om zich rekenschap te geven welke partijpolitieke krabbenmand die Belgische regering aanvankelijk in Londen was, schril afstekend tegen het jeugdig idealisme van de vrijwilligers. Via de persoonlijke correspondentie van **G.B.** met zijn vrienden en lotgenoten, had ik hier ook het kleine voorrecht, een onvervalst idee te hebben van hun persoonlijke opinies over de politiek en sommige politiekers. Wat steeds opviel bij het doornemen van die brieven was de waardering die ze hadden voor de Engelse gastvrijheid, hun flegme, rationaliteit en discipline. In tegenstelling daarmee, het wantrouwen van veel R.A.F.-Belgen ten overstaan van **Eaton Square**.

In zijn ***Journal de Voyage***, op datum van **7 mei 1942**, vinden we het begin van hun militair 'avontuur'. Alle drie engageren ze zich in het Belgisch leger voor de duur van de oorlog. Ze vragen de reglementen van het leger, maar krijgen ze niet. Later zullen hun wegen verscheidene richtingen uitgaan.

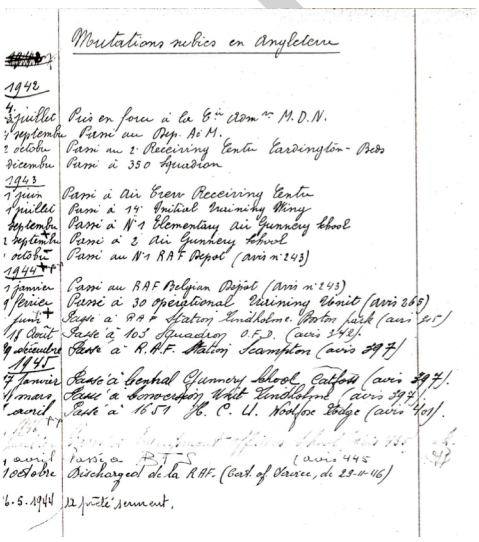
Mutations subies en Angleterre

1942
4 juillet Paris en fonction à la 6ème Adm. M.D.N.
1 septembre Passé au Dép. Ai M.
2 octobre Passé au 2e Receiving Centre Cardington-Beds
décembre Passé à 350 Squadron
1943
1 juin Passé à Air Crew Receiving Centre
1 juillet Passé à 14 Initial Training Wing
septembre Passé à N°1 Elementary Air Gunnery School
2 septembre Passé à 2 Air Gunnery School
1 octobre Passé au N°1 RAF Depot (avis n° 243)
1944
1 janvier Passé au RAF Belgian Depot (avis n° 243)
1 février Passé à 30 Operational Training Unit (avis 260)
juin Reçu à RAF Station Lindholme. Porton Lodge (avis 317)
11 août Reçu à 103 Squadron O.T.U. (avis 341).
4 décembre Reçu à R.A.F. Station Scampton (avis 397)
1945
7 janvier Reçu à Brighstone Gunnery School Catford (avis 397).
1 mars Reçu à Snowerpen Unit Lindholme (avis 397).
1 avril Reçu à 1651 H. C. U. Nocton Hedge (avis 405).
1 avril Passé à (avis 445
10 octobre Discharged de la RAF. (Card of Service, du 23-11-46)
6.6.1944 12 points seulement.

De opleidingsperiode in de R.A.F. van **Georges Bechoux** kon maar met veel zoekwerk gereconstitueerd worden. Als basis voor die wedersamenstelling diende een document in zijn militair dossier : ***Mutations subies en Angleterre***. Dat overzicht geeft de verscheidene etappes aan, gaande van zijn inschrijving (1942) tot zijn einde dienst (1946). Het mag verwonderlijk

ARCHIEFJES

lijken dat hier **1946** is aangeduid. Als militair maakte hij deel uit van de **R.A.F.** Wanneer de Belgen in het Belgisch leger reeds eind 1944, 1945 het Kanaal konden oversteken om de dienst verder te zetten in hun homeland, bleef **Georges Bechoux** verder deel uitmaken van de R.A.F. en werd slechts ontslagen op ***1 oktober 1946*** - *discharged de la RAF. (Cert. of Service, de 29-11-46)*

De etappes in de periode 1942 – 1946 worden aangeduid op dit kaartje *(turkoois zeshoekje, met paarse rand).* **Telkens wordt dus verwezen naar p. 3 om die etappe te situeren ...**

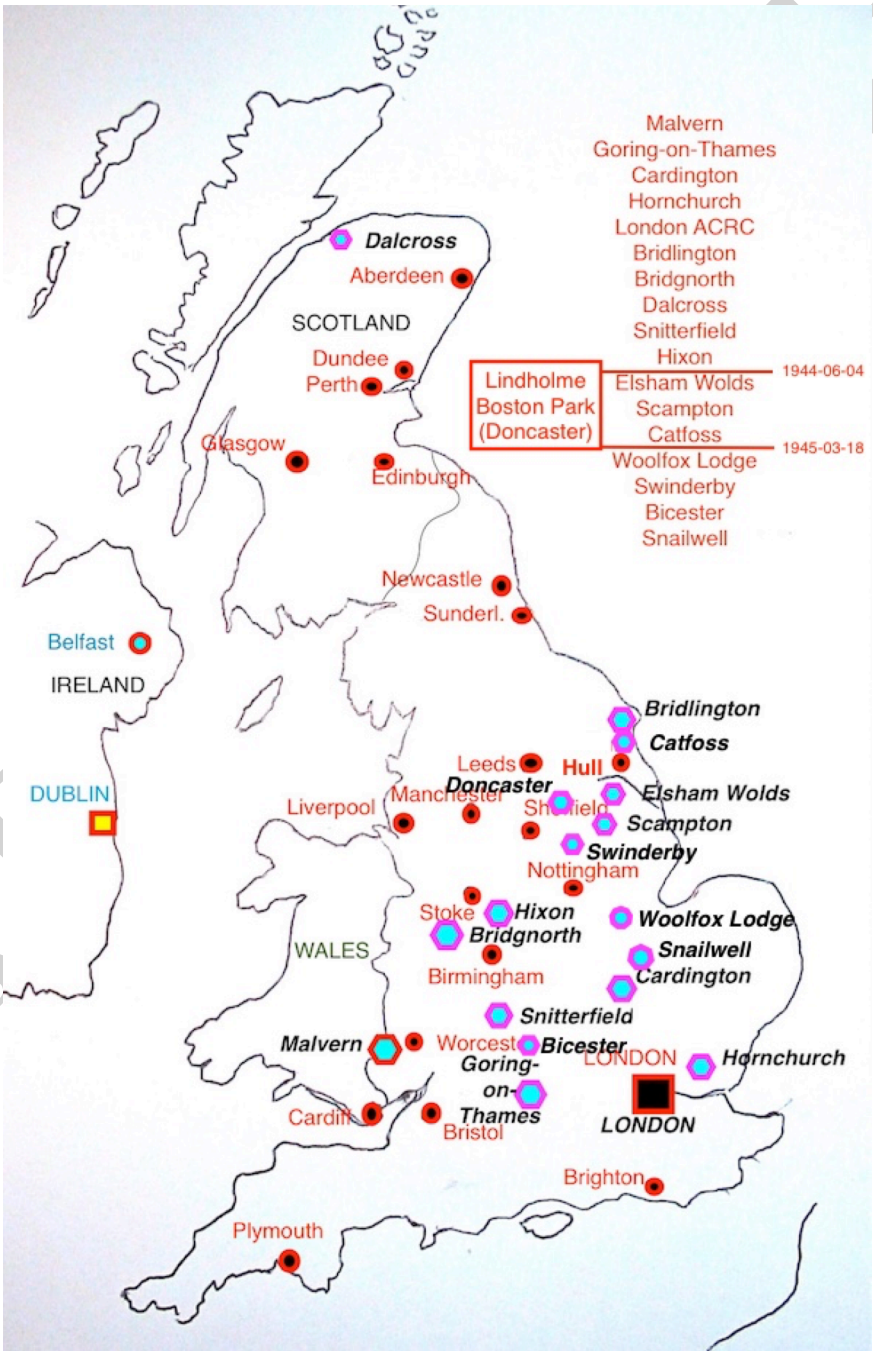

1942 – 24 juillet - Pris en force à la Cie Adm^ive^ M.D.N. *(Compagnie Administrative du Ministère de la Défense Nationale).* (Londen).

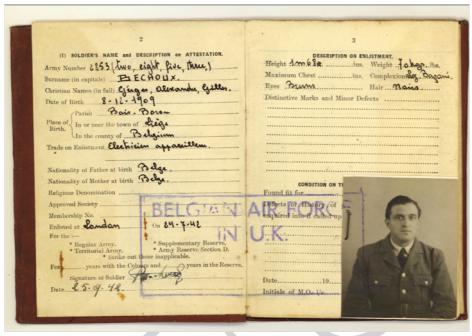

In zijn *Journal de Voyage* – op datum van **24 juli 1942** – is enkel aangeduid dat het trio zich naar **Eaton Square** begeeft en er brieven en foto's ophaalt.

In zijn *"Soldier's Service and Pay Book"* is expliciet aangeduid dat hij op **24 juli 1942** te Londen *'enlisted'* werd en op **25 september 42** zijn handtekening plaatste in zijn **Soldier's Book**. Hij maakte aldus officieel deel uit van de **"Belgian Air Force in the U.K."**

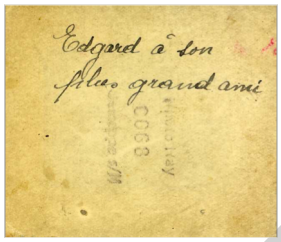

*Achteraan in dat **Service and Pay Book**, stak het fotootje van "fifi" (Edgard) dat hij van het thuisfront ontvangen had. Op de keerzijde heeft de mama van Edgard geschreven :*

Edgard à son plus grand ami.

Volgende etappe : Malvern / Goring (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1942 - 14 septembre - Passé au Dép. Aé M. (Dépôt de l'Aéronautique Militaire)

Dit ***Dépôt de l'Aéronautique Militaire*** is een *'reservoir'* waaruit de Belgische luchtvaartautoriteit kon putten volgens noodzaak. Het bevond zich eerst te **Malvern,** nadien te **Goring-on-Thames** (omgeving Oxford) en diende eigenlijk als verzamelpunt voor kandidaten, in afwachting van hun inlijving in de R.A.F. De militaire administratie van de kandidaten werd op punt gesteld, Het zal hier zijn dat ze hun militaire uitrusting zullen gekregen hebben. Er werd kennis gemaakt met het militaire leven (drill), met rechten en plichten van de militair, en met de Engelse taal. Alles wat met hun toekomstige opdrachten te maken zou hebben, geschiedde immers in de taal van Shakespeare. Het was eveneens in **Goring-on-Thames** dat Belgische piloten konden uitrusten na een drukke periode. *(Google-books : Les aviateurs belges dans la Royal Air Force – Mike Donnet p. 63)*

In het archief van **G.B.** vond ik deze foto, zonder aanduiding **van *wie, waar*** en ***wanneer*.** Wat betreft WAAR? Daar kwam ik tot het besluit dat de foto moet genomen zijn in het **Dépôt de l'Aéronautique Militaire** te **Malvern** of te **Goring-on-Thames.** De nieuwelingen poseren hier voor de camera *(**R.G.** in battle-dress, **G.B.** en **J.C.** in service-dress)*. Achteraan staat **Georges Bechoux**. Hij heeft het uniform aan dat we zien op de foto in zijn *Soldier's Pay Book*. Vòòr hem zien we **Robert Gendarme**, met wie hij uit de Citadelle de Liège ontsnapte. **Robert Gendarme** zal de militaire opleiding niet tot het eind volgen. Het decor van deze foto kan goed bij **Goring-on-Thames** passen : … *les bâtiments d'un centre de repos d'une banque appelée Thames Bank, ont été loués par les autorités belges. Ils accueillent les Belges en attente de leur incorparation dans la RAF.* (Les Aviateurs Belges dans la Royal Air Force - Google-books)

*V*ooraan staat waarschijnlijk een professor, titularis van een van cursussen. Als eerste in de rij bemerken we **Jean Courtois**, een Belg uit Elsene, die het trio ontmoet heeft tijdens hun verblijf in Lissabon (4 mei 1943). Samen hebben ze de periode van Gibraltar doorgemaakt. **Georges** en **Jean** worden boezemvrienden. Hij zal gedeeltelijk dezelfde opleiding van air gunner volgen als **Georges Bechoux**. Hun correspondentie

ARCHIEFJES

wordt een inkijk in de gedachtenwereld van die air-crewleden voor wie iedere 'mission' het einde van hun leven kon betekenen. Tussen **Jean Courtois** en **Robert Gendarme** bemerken we twee personen die we nog terugzien op foto's maar aan wie – bij gebrek aan informatie – geen naam kan gegeven worden.

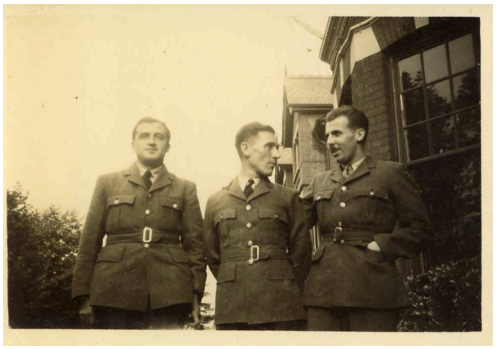

Een foto uit diezelfde periode – met hetzelfde decor – toont **Georges Bechoux, Robert Gendarme** en de persoon die op vorige foto, juist achter **Jean Courtois** staat.

Robert Gendarme heeft voor de gelegenheid ook zijn service-dress aangetrokken.

Volgende etappe : Cardington (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1942 - 22 octobre - Passé au 2e Receiving Centre Cardington – Beds *Bed(ford)s(hire)*

In het ***Extrait de la Matricule*** *(Uittreksel uit het Stamboek*) staat vermeld : ***le 22 octobre 1942*** *– Passé à la Royal Air Force –* ***Section Belge***.

Dat ***Receiving Centre*** (ook genaamd Recruits Centre) was gesitueerd te **Cardington**, noordelijks van Londen. Vòòr de Tweede Wereldoorlog was Cardington bekend voor zijn *School of Recruits Training,* en vooral voor de twee enorme loodsen die er gebouwd waren om luchtschepen te herbergen. Het is naar dit Recruteringscentrum dat **Georges Bechoux** overgeplaatst wordt. Van wie Cardington heeft gekend, is geweten dat sommigen een onderkomen kregen in barakken *(huts)*, en wie minder geluk had … in die loodsen moest logeren. Bij gebrek aan persoonlijke informatie over de verblijfsomstandigheden te Cardington, kunnen we maar gissen naar hoe het daar verlopen is.

In het ***Dépôt de l'Aéronautique Militaire*** was ook **Robert Gendarme**, maar zijn gezondheidstoestand moet problematisch geweest zijn, wat zijn militaire opleiding in gevaar zal gebracht hebben. Waarschijnlijk zullen vrienden van de Aéronautique Militaire **G.B.** aangeschreven hebben om hem te vragen een getuigenis af te leggen i.v.m. de redenen voor de zwakke fysische toestand van **R.G.**

In de papieren van **Georges Bechoux** steekt een ongedateerd schrijven waarbij hij de redenen aangeeft voor de zwakke gezondheid van zijn vriend **Gendarme**. Zijn getuigenis moet opgesteld geworden zijn in de laatste dagen van zijn verblijf te **Cardington** …

atteste et certifie sur l'honneur, avoir bien connu
le nommé Gendarme Robert, ouvrier électricien au Service
d'Electricité de la Commune de Seraing, y domicilié rue Carrière.
Il atteste et certifie sur l'honneur que le dénommé
Gendarme Robert;
1°/ a été mis en état d'arrestation par la Gestapo, le 23 juillet 1941, dans
les bureaux de la régie des Téléphones à Seraing S/Meuse, en même temps
que le soussigné, et qu'ayant fait tous deux une tentative d'évasion
il a été roué de coups de pieds et de poings par les agents
opérant l'arrestation.
2°/ a été conduit en même temps que lui à l'hôtel de ville de Seraing
où il a été l'objet de nouvelles brutalités
3°/ a été ***assommé*** *à coups de poings à différentes* (neerslaan)

ARCHIEFJES

reprises au cours des divers interrogatoires que la Gestapo lui a fait subir, qui lui ont occasionné la perte de dents qui furent brisées
et la perte temporaire de ***l'ouïe*** *à l'oreille droite pendant une durée* (gehoor)
approximative de six mois
4°/ au cours de sa détention, il n'a reçu aucun soin et
par suite du froid, de l'humidité et des mauvaises conditions hygiéniques dans lesquelles il a vécu captif, il a contracté une bronchite qui lui a provoqué des ***vomissements*** *chaque matin aussi longtemps qu'il resta captif,* (braken)
5°/ au cours de la même période, il a souffert de fréquentes hémorragies
6°/ malgré ses demandes ***réitérées*** (herhaalde)
auprès des autorités de la prison ,
il n'a reçu aucun soin pour
ses différentes ***lésions*** *ni maladies.* (letsels, verwondingen)
7°/ s'est évadé de la prison où il était détenu, le 20 janvier 1942,
dans des conditions particulièrement difficiles et dangereuses.
8°/ a par son évasion, au cours de son exode à travers la
France, par un froid intense suivi d'un dégel brusque
il a contracté dans le Jura divers refroidissements restés eux
aussi sans soin
9°/ a été obligé de séjourner trois mois en France dans des conditions d'hygiène, alimentaires notoirement insuffisantes et dans des conditions d'hygiène générales très mauvaises
10°/ malgré son état physique très compromis et très déprimé, il n'a
pu avoir aucun soin, son état physique actuel, mauvais, est la conséquence certaine de tout ce qui précède …

Dit attest werd echter nooit verstuurd. G.B. zal zich bedacht hebben aangaande de opportuniteit van zijn schrijven, beseffend dat - tijdens de oorlog - de overdracht van zoveel informatie een gevaar kon betekenen voor het thuisfront. Daarom schrijft hij tijdens die laatste ogenblikken te Cardington, een brief aan de vrienden van de Aéronautique, om hun mede te delen dat hij – na rijp beraad – dat attest niet kan leveren gezien het gevaar bestaat dat die informatie in verkeerde handen kan terechtkomen.

Cardington le 7-12-42

Bien chers amis,

Après avoir été ***tenaillé*** *pendant plusieurs jours* (gekweld)
et maintenant ayant tout à fait réfléchi, je ne puis vous

ARCHIEFJES

fournir l'attestation demandée - en voici les raisons :
1°/ Je veux rester ***fidèle à la consigne*** *que je me suis fixée* (trouw aan mijn woord)
quant à ce qui pouvait donner des renseignements au sujet de notre aventure.
2°/ Ayant nos familles en Belgique, il est évident que nous devons rester très prudents.
3°/ La dite attestation dans laquelle je devrais détailler certaines phases de notre aventure, doit passer par la suite dans un certain nombre de bureaux dans lesquels il m'est toujours permis de supposer qu'il y a ***des suspects****; je* (verdachten)
crois sur ce point que ***tout comme moi vous êtes fixés*** (we zijn het erover eens)
.
4°/ ***Celle délivrée précédemment*** *doit être amplement* (het vorige attest)
suffisante quant aux services médicaux puisque je fais allusion aux coups et blessures restés sans soins.
5°/ Une nouvelle attestation pourrait par là ***compro-mettre*** (in gevaar brengen)
ceux qui ont été nos bienfaiteurs en cours de route.
Cela étant je regrette beaucoup ne pouvoir vous donner satisfaction maintenant, vous savez d'ailleurs combien j'ai toujours tenu et tiens toujours à faire tout mon possible pour ***notre cause commune****.* (onze gemeenschappelijke zaak)
Aussi je suis certain que vous comprendrez cela tout comme moi et que vous saurez convaincre ceux que cela semble intéresser.

Ze zullen het dus moeten doen met het vorige attest waarin reeds sprake is over de slagen en verwondingen die geen verzorging kregen.
In latere brieven is er dikwijls sprake van **Robert Gendarme** en zijn gezondheidstoestand …

Volgende etappe : Hornchurch (Zie p.4)

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 11

1942 – 7 decembre – Passé à 350 Squadron - Hornchurch

Wanneer **Georges Bechoux** overgaat naar het Belgische **Squadron 350,** dan maakt dit Squadron zijn overplaatsing van **Southend** naar **Hornchurch** (even googlen met : *Histoire du 350 SQN*). Het vliegtuigtype van dit Belgisch squadron - waarop vooral geoefend werd en waarmee ook deelgenomen werd aan raids boven vijandelijk gebied - was de **Spitfire.**

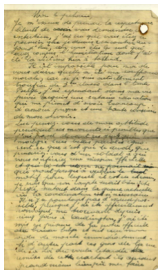

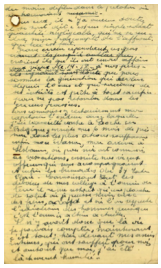

In het Archief van **Georges Bechoux** steekt een mysterieus schrijven gericht aan *Mon Capitaine,* waaruit duidelijk blijkt dat er zich te **Southend** een ernstig 'diplomatiek' incident heeft voorgedaan dat **G.B**. diep geschokt heeft en waarbij hij zich - in het openbaar - *'laffelijk vernederd' (lâchement humilié)* geacht heeft. Helaas is het te laat om het fijne van dit voorval te weten te komen : mijn schoonvader is vroeg gestorven (**1966),** mijn schoonmoeder heeft daar nooit over gesproken, en in het dossier heb ik daar geen aanwijzingen over gevonden. Ik neem die brief op in mijn **Archiefje** omdat we er een teleurgesteld idealisme in terugvinden en een grote ontgoocheling in degenen die de officiële leiding hadden van dat België in ballingschap. De termen *'vexations'* (=> vexer = kwellen, krenken …), *'brimades'* (=> brimer = plagen, pesten*), 'déboires'* (=> teleurstelling als gevolg van negatieve ervaringen, tegenslagen, mislukkingen) zijn daarin veelzeggend. Zijn ervaringen in het *Belgisch leger in de U.K.* waren dus helemaal niet positief te noemen.

Hoewel de brief niet gedateerd is, deductie laat toe hem te situeren in zijn begin-periode van het **Squadron 350** *(7 december 42 – 21 juni 1943).* Waarschijnlijk komt **G.B.** aan in de laatste dagen van 350 Squadron te **Southend**. Het incident heeft ***gisteren*** plaatsgehad. **G.B.** vraagt een onderhoud aan bij zijn *'Capitaine'* (moet in **Hornchurch** zijn !) en zijn initiatief een brief te schrijven duidt reeds op de ernst van het probleem. Er moeten al eerder moeilijkheden geweest zijn met de administratieve overheid van **Eaton Square. Vijf dagen** na zijn aankomst in **Cardington**, is hij officieel opgeroepen geworden in het *Belgisch bureau ,* en werd hem de *officiële nota voorgelegd,* met daaropvolgend*, het marsorder.* Volgens het militair dossier is **22 oktober 1942** de datum van zijn overplaatsing naar **Cardington** *(R.A.F. Section Belge).* Die convocatie is dus te situeren rond **27 oktober 1942**.

ARCHIEFJES

Zijn schrijven wijst erop dat **G.B.** – behalve technisch zeer onderlegd – ook zeer taalvaardig was. Zijn pleidooi is mooi opgesteld en – zoals reeds kon vastgesteld worden in zijn *Journal de Voyage* - hij hanteert hierbij een sierlijk en foutloos Frans. Het zal de overredingskracht van zijn brief verhoogd hebben.

Mon capitaine,

Je m'excuse de prendre la respectueuse
liberté de vous demander cet
entretien, j'ai cru que vous étiez le (onderhoud, gesprek)
premier que je devais rencontrer **aujourd'hui** car vous êtes le seul qui
avez compris **l'humiliation** dont j'ai (vernedering)
été la victime **hier** à **Southend**.
Il est impossible pour moi de
vous décrire quelle a été **ma souffrance** (moreel leed)
morale, car si je suis actuellement
troufion de 3e classe dans l'Armée (gewoon soldaat)
Belge, j'ai cependant dans ma vie
privée **acquis** une certaine éducation (verworven, bekomen)
qui me permet d'avoir beaucoup
d'amour propre et une haute conscience (eergevoel)
de mon **devoir**. (plicht)
Que pensez-vous de **mon attitude** (houding)
pendant ces moments si pénibles que
j'ai passé devant **ces gens qui,** (de bureaucraten in Londen)
malgré leurs belles paroles, ignorent ce que c'est que le devoir, que
penseriez-vous d'un soldat à qui
vous **confieriez** une mission officielle (zou touvertrouwen)
~~et qui à son retour ne pourrait mê…~~
qui irait jusqu'à oublier le
motif pour lequel il est en chemin,
je crois que son compte serait bien vite
réglé, surtout dans la guerre actuelle
où la coordination est si nécessaire.
Il n'y a pourtant pas d'excuse pos-

ARCHIEFJES

sible, puisque **j'ai été officiellement**
convoqué, me trouvant depuis (opgeroepen)
cinq jours à Cardington, j'ai été
mis en présence de **la notice officielle** (officiële mededeling)
au bureau belge et ai reçu mon
ordre de marche immédiatement.
Si d'autre part **ces gens de la rue** (mensen van de 'Wetstraat' = bureau belge)
de la Loi ont voulu retarder la (ze hebben gewacht van die mij die
remise de **ce crachat** ils auraient vernedering aan te doen)
cracher = spuwen, hier om te vernederen / crachat = fluim => notice, ordre de marche
quand même pu me faire
au moins défiler dans le peloton ~~où~~
~~se trouvaient mes amis.~~
Pour eux, il n'y a aucun doute,
ils se sont dit, c'est un simple soldat (les gens de la 'rue de la Loi')
quantité négligeable, qui ne se ren- (daar hoeven we geen rekening mee te houden)
dra même pas compte de l'affront
qui lui est fait.
Grave erreur cependant, ces gens
~~croient-ils jusqu'à oublier que~~
croient-ils qu'ils ont encore affaire
aux vieux de 14-18 – à nos pères -
iraient-ils jusqu'à oublier que nous
sommes la génération qui évolue
depuis 20 ans et qui soucieux de
ses intérêts est prête à tout sacrifier
pour ne pas retomber dans les
erreurs passées.
(de huidige generatie is niet zoals die van 14-18)
Vous connaissez certainement, mon
capitaine, **l'ardeur** avec laquelle (ijver, vurigheid)
j'ai travaillé contre **le Boche** en
Belgique, ensuite mes 6 mois de pri-
son dans les plus **atroces souffrances**, (afschuwelijke pijnen)
enfin mon évasion, mon arrivée à
Lisbonne, où pour moi ont commencé
les vexations, ensuite nos vieux (plagerijen, krenkingen)

ARCHIEFJES

officiers qui nous accompagnaient
et enfin les brimades du 34 Eaton (pesterijen)
Place – Connaissant tous les
déboires de mes collègues à l'armée de (teleurstellingen)
terre **il ne me restait qu'une planche** (reddingsplank)
de salut où je puisse servir avec
des frères, et où l'on respecte
l'idéalisme des hommes puisque
c'est l'armée active actuelle.
't Is maar in de Luchtmacht dat idealisme gerespecteerd wordt
Il n'y avait donc que là où
je pouvais compter, maintenant
c'est tout; hier devant mes amis
intimes, qui ont souffert pour moi,
et autant que moi, j'ai été
lâchement humilié. (laffelijk vernederd)

Uit zijn ***Journal de Voyage*** was in ieder geval al op te maken dat **G.B.** tijdens de moeilijke periode (1942) in een godvruchtige 'mood' was *(iedere morgen mis en communie !)* en het leven idealistisch inzag. Priesters en pastoors hadden immers bijgedragen tot de positieve afloop van hun ontsnappingstocht.
In deze brief merken we de ontgoocheling in de officiële instanties van die Belgische regering in ballingschap, en tevens zijn idealisme en de ambitie om uit de middelmatigheid te geraken teneinde een werkelijke bijdrage te leveren in de slag tegen de nazi-overweldiger. Die ultieme kans, die reddingsplank (hier uitgedrukt in *'une planche du salut'*) heeft hij gevonden in dat *'armée active actuelle'*., m.a.w. de Luchtmacht. In de brieven van zijn vrienden en kennissen uit de jaren 1942-1945, vinden we dat idealisme + die bewondering voor de R.A.F terug.

Deze ongedateerde foto zal zeker een herinnering zijn aan de ***Hornchurch****-periode waarin uitvoerig kennis werd gemaakt met de* ***Spitfire****modellen. Uiterst rechts zien we* ***Georges Bechoux****. Ik meen ook* ***Jean Courtois*** *te herkennen (2de rij, 4de van links)*

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 15

Brentfordstadion, 12 december 1942 :
R. GENDARME en G. GADISSEUR

Het trio **BECHOUX – GADISSEUR – GENDARME** blijft in Engeland contact houden met elkaar want tussen de documenten steekt een foto waarop we **Robert Gendarme** en **Georges Gadisseur** zien in het stadion van Brentford, als toeschouwers van de voetbalmatch Belgische militairen tegen Nederlandse, **12 december 1942**. We constateren dat beiden in burgerkledij zijn. Georges Bechoux bevindt zich op dit ogenblik in Hornchurch, in 350 Squadron.

In **januari 1943** wordt het drietal gedecoreerd met het *Oorlogskruis met palm* door minister **Antoine Delfosse**, de toenmalige *Minister van Justitie, Informatie en Propaganda*, in de Belgische regering in ballingschap. Hier is **G.B** de enige in uniform, Deze plechtigheid werd geheim gehouden tot het einde van de oorlog *(foto in archief van Georges Bechoux - INBEL- Belgian News Agency - Photographic Service - 25, Eaton Place, London S.W. 1 - Dezelfde foto verscheen in het Belgisch Geïllustreerd Maandblad **MARINE** van januari 1943 - Beheer en Redactie : 46, Belgrave Square).*

De bedoeling van **Georges Bechoux** is deel uit te maken van een **R.A.F. air-crew** en daarvoor moet de kandidaat zich eerst richten tot **Eaton Square**. Dat dit niet automatisch werd toegestaan, kunnen we opmaken uit een brief van *'Joe' (een vriend uit de tijd van Squadron 350),* gedateerd **16 oktober 1943** (op dat ogenblik is **G.B.** reeds in *AIR GUNNERY SCHOOL* te **Dalcross**), waarin hij in een Post Scriptum vraagt of hij ***Cauwenberg*** niet kan helpen bij het vinden van de personen die hem 'de weg kunnen wijzen' … ***P.S.** Cauwenberg et autres ont fait des demandes pour **air-crew**. Mais **Eaton square** les **arrête*** (houdt ze tegen)*, il me demande si vous pouvez voir some ones à ce sujet.*

In het begin van die **Hornchurch**periode ***(Squadron 350)*** heeft Georges Bechoux contact opgenomen met de kabinetchef van Minister **Delfosse**

ARCHIEFJES

(Informatie) in **Eaton Square**. Zijn beroepservaring als *électricien-mécanicien* is al een pluspunt om de gegeerde opleiding te mogen aanvatten. Zijn goede relaties met **Victor De Laveleye** (*=> Journal 30-31 juillet 1942 : Je continue mes démarches à Eaton Square 34 – à la BBC avec de Laveleye et G… (Geersens ?? = Jan Moedwil)*), met ex-minister **Arthur Wauters** *(Minister Informatie in regering Pierlot III)* en met de journalist **Paul Lévy** *(Journal 1er août 1942 – Wauters, ex-ministre nous reçoit – dîner avec lui, sa dame et Lévy)* enerzijds, en de recente uitreiking van het **Oorlogskruis** door Minister **Antoine Delfosse** (Minister Justitie, Informatie en Propaganda) anderzijds, zullen er wel toe geleid hebben dat zijn aanvraag om deel uit te maken van een ***RAF air-crew,*** onmiddellijk 'au sérieux' werd genomen. Er is echter een ernstige hinderpaal : zijn kennis van het Engels. Op **2 februari 1943** laat Eaton Square hem weten …

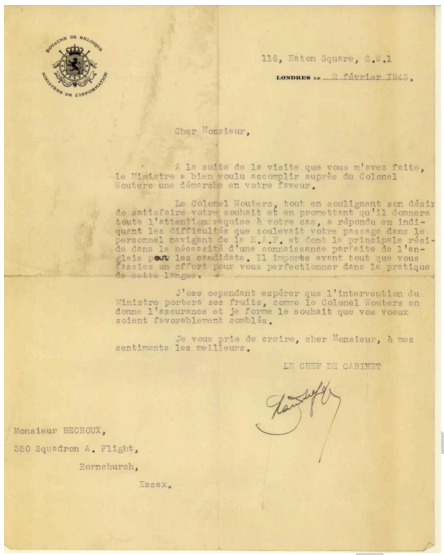

116, Eaton Square, S.W.1

LONDRES le 2 février 1943.

Cher Monsieur,

A la suite de la visite que vous m'avez faite, le Ministre a bien voulu accomplir auprès du Colonel Wouters une démarche en votre faveur.

Le Colonel Wouters, tout en soulignant son désir de satisfaire votre souhait et en promettant qu'il donnera toute l'attention requise à votre cas, a répondu en indiquant les difficultés que soulevait votre passage dans le personnel navigant de la R.A.F. et dont le principale résidait dans la nécessité d'une connaissance parfaite de l'anglais [illegible] les candidats. Il importe avant tout que vous fassiez un effort pour vous perfectionner dans la pratique de cette langue.

J'ose cependant espérer que l'intervention du Ministre portera ses fruits, comme le Colonel Wouters en donne l'assurance et je forme le souhait que vos vœux soient favorablement comblés.

Je vous prie de croire, cher Monsieur, à mes sentiments les meilleurs.

LE CHEF DE CABINET

Monsieur BECHOUX,
350 Squadron A. Flight,
Hornchurch,
Essex.

Ingevolge het bezoek dat U mij gebracht hebt, heeft de Minister (Delfosse) *de nodige stappen willen zetten bij kolonel Wouters, ten Uwen gunste …* Kolonel Wouters zou willen aan de wens van **G.B.** voldoen maar de grootste moeilijkheid bestaat erin dat – om tot het vliegend personeel van de RAF te behoren – een perfecte kennis van de Engelse taal onontbeerlijk is. **G.B.** moet dus eerst een grote inspanning doen om zich te vervolmaken in die taal. De kabinetchef hoopt dat de interventie van de minister een gunstig gevolg zal hebben en hij hoopt dat de wens van **G.B.** zal vervuld worden.

Begin maart 1943 komt een *Postcard Picture* toe voor *Mr Béchoux Georges – 1.899.803 – 350 "Belgian" Squadron – R.A.F. Station Hornchurch – Essex.* Als begroeting *: Cher **'Sinci'**. Om te besluiten : Compliments au **'Député'**(Courtois) et au **'Ketje'** (René Jacob?). Le **gamin - Henri.***

Sinci (Georges Bechoux) en **Député** (Jean Courtois) zijn de namen uit de tijd van 'Les Truands" (=> Gibraltar, mei 1942). Het **'Ketje'** zal dus een Brusselaar zijn (zoals **René Jacobs** of **Neumann**) en een goede vriend van

ARCHIEFJES

Sinci en **Député.** Deze vijf vrienden bevinden zich allen in het **350 Squadron**. Vooraan zitten **Georges Bechoux (midden), Jean Courtois (rechts)**, en een 'onbekende' (links). Achteraan staan **René Jacobs** (links) en een militair (rechts) die we ook gezien hebben op de foto in de Aéronautique Militaire. Die **René Jacobs** duikt maar later op in het verhaal van **G.B.** Het is een **Brusselaar**, die naar Londen overgekomen is en zich ook gemeld heeft als oorlogsvrijwilliger. Zijn vrouw – **Lola** – is een Luikse, en tijdens die Londense periode wordt hun dochtertje **Mildred** geboren. Het is mogelijk dat **Georges Bechoux** en **René** elkaar hebben leren kennen in de **Aéronautique Militaire**, of in het **350 Squadron.** Ze waren samen in **Cardington.** In ieder geval wijst hun correspondentie op een hechte vriendschap. **René Jacobs** heeft getracht om ook deel uit te maken van een air-crew, maar is er niet in geslaagd en blijft tot het grondpersoneel behoren.

Bij de brieven uit die **350 Squadron** periode, bevinden er zich enkele van **l'abbé Gillard**. De priester, die een belangrijke rol speelde bij het onderduiken van het drietal, na hun ontsnapping uit de Luikse Citadel, is ook te Londen geraakt. Zijn schrijven van **16 mei 1943** is een godsdienstig betoog om verder veel belang te hechten aan de sacramenten, en te bidden voor **Robert Gendarme** … *Je serais si heureux s'il pouvait retrouver dans la pratique fervente des sacrements ce grand bonheur, cette foi intime* (intiem geloof) *que Georges (**Gadisseur**) et toi, vous y trouvez.* Tijdens hun tocht op weg naar de vrijheid werden de drie kompanen dikwijls geholpen door religieuzen. In een tijd waar het godsdienstig element praktisch overheersend was – tendens die vanaf de jaren (19)70 wegdeemsterde – was het heel begrijpelijk dat twee leden van het trio zeer godvruchtig waren. Van **Robert Gendarme** was geweten dat hij de godsdienst minder gunstig gezind was. De andere brief dateert van **3 juni 1943**. Het is een antwoord op een lange brief die **G.B.** hem geschreven heeft. Dat schrijven moet een idealistische inhoud gehad hebben want hij heeft het getoond aan **Georges Gadisseur** die langsgekomen is. *'Je pense à ce beau trio de la citadelle de Liège!' Je demande à Notre Seigneur de vous conserver cette grande et solide amitié.* **Georges Bechoux** moet hem gesproken hebben over zijn projecten, o.a. zijn *Engels* bijwerken en aanvaard worden als lid van het vliegend R.A.F.-personeel. Daarvoor moet hij eerst slagen in een test die wordt afgenomen in juni. *J'espère que tu réussiras ce fameux examen qui doit te permettre d'avancer rapidement.* Wat zijn eigen lot betreft: hij heeft er weet van dat men eraan denkt hem als aalmoezenier aan te stellen in het landleger. Hij is nog steeds gewoon soldaat maar draagt nog

ARCHIEFJES

geen uniform.

Volgende etappe : Regent's Park LONDON (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1943 – 21 juin – Passé à Air Crew Receiving Centre - London

Georges Bechoux is inderdaad geslaagd in het examen, wat hem in staat stelt toegang te krijgen tot het meer serieuze werk : hij mag naar het **A.C.R.C. (Aircrew Receiving Centre)** op **21 juni 1943.**

Dit **A.C.R.C** nabij **Regent's Park** (Londen) was de toegangspoort voor wie wilde deel uitmaken van het vliegend **R.A.F.**-personeel. Het volstaat blogs and websites na te gaan van familieleden van R.A.F.-air-crewleden om er het verloop van zo'n R.A.F.-carrière in terug te vinden (*vb. Even googlen met* **Ernie Reynolds** of met **Fred Crawford**). Verzamelpunt was *Lord's Cricket Ground.*

Het begon meestal met dit **A.C.R.C**. dat deels een medisch onderzoekcentrum, deels een opleidingscentrum was. De kandidaten werden hier vooreerst grondig fysisch en mentaal gescreend. Een air-crewkandidaat moest vrij zijn van geslachtsziekten en tuberculose. Hij moest een perfect gezichts- en gehoorvermogen hebben. Hij kreeg de nodige vaccinaties tegen difterie, tyfus, pokken enz. en voor wie nog zijn legerdienst gedaan heeft, zal weten dat daar ook rustdagen mee gepaard gingen. Ook moet hij hier zijn *'cap'* (kwartiermuts) met een *'white flash'* (witte strook) gekregen hebben. Zoals velen zal hij 'billeted' (ingekwartierd) geweest zijn in een flat in St John's Wood (even googlen met St John's Wood RAF).

Deze weken in het **A.C.R.C.** hadden de reputatie uitputtend te zijn : gymnastiek, drill (in de straten rond het Receiving Centre), inspecties, sport (Lord's Cricket Ground) , vaardigheidstesten … Ook theorie : regels en wetten in de RAF, administratie, organisatie, wiskunde, wapenkennis, morse, signalen … Voor de 'catering' werd gezorgd in de kantine van de ZOO in **Regent's Park**. Hier werd ook de selectie gemaakt : wie is geschikt voor de opleiding tot *pilot, flight engineer, navigator, wireless operator, bomb aimer/front gunner, mid-upper gunner, rear gunner* ? Het antwoord daarop bepaalde wie waar gestuurd werd. Leeftijd was zeker ook bepalend en dat speelde niet onmiddellijk in het voordeel van **Georges Bechoux** die op dat ogenblik ± 34 jaar was. Het besluit van alle testen en onderzoeken moet geweest zijn dat **Georges Bechoux** het best kon opgeleid worden tot **air gunner.**

Tijdens die **A.C.R.C.**-periode, ontvangt **G.B.** een brief van zijn vriend **René**, gedateerd **7 juli 1943**. Hij schrijft dat het nu juist 3 jaar is dat hij in Engeland toegekomen is. Reeds drie jaar dat hij zijn familie niet meer gezien heeft en hij

ARCHIEFJES

vraagt zich af wat *'les Boches'* gedaan hebben met zijn broers. In de brief is sprake van **Neumann, Fernand, Jean** … en over zijn vrouw **Lola,** die zwanger is. Sommige zinnen in de brief schetsen de atmosfeer van die Belgen in Groot-Brittannië …

… on se fait vieux, et mes idées volent, et puis je pense aux nôtres, et ***je me demande ce que je suis venu faire. Je me demande si c'était bien là mon devoir****, tu connais et tu sais comme j'aime notre petite patrie, mais Georges, pour quelques uns que nous sommes,* ***ne vois-tu pas de quelle vermine nous sommes entourés ...***

… ik vraag me af wat ik hier ben komen doen. Ik vraag me af of dit hier nu mijn plicht was

… zie je niet door welk gespuis we omringd zijn?

... je me sens si initule, un fruit sec comme dit Jean et cela à cause d'une bande de voyous qui nous gouverne*. J'ai écrit dans la semaine au Colonel* ***Wauters*** *… et tout ce que j'avais sur le coeur …*

… ik voel me zo nutteloos, als een gedroogde vrucht, zoals Jean (Courtois) zegt, en dat wegens een bende schurken die ons bestuurt …

Toegang krijgen tot de R.A.F. verliep via **Eaton Square** … en gemakkelijk ging het niet. In die brief aan **Georges Bechoux** maakt hij zijn beklag omdat hij maar geen toegang krijgt tot de R.A.F. Hij verwacht dat men zijn bekwaamheid zal testen om hem ergens zijn plaats te geven. Men wil hem echter een cursus van 52 maanden laten volgen. Eerst geef ik het uittreksel in de originele versie, daarna in vertaling

…ici l'on ne m'a fait passer aucun test, l'on voulait tout simplement me foutre à l'école, tu comprends si j'en ai marre, ***je suis capable d'être contre-maître dans une usine anglaise, je ne suis pas capable d'obtenir un trade dans la R.A.F., laissons nous rire ...*** *Je me demande des fois ce qui va encore m'arriver. Tu sais que je ne suis pas un lâche et tu sais également que je sais combattre, pour être de notre race, j'en suis bien mon vieux,* ***mais j'ai trimé et travaillé comme un forcené pour arriver à une petite situation ; j'ai tout perdu, le fruit de toute une vie de travail, et je vois toute une bande de salauds s'enrichir pendant que nous ne pourrons peut-être plus assurer le pain de nos enfants, après avoir été des hommes du devoir toute notre vie. Des types comme toi et le symbole qu'ils représentent je les salue bien bas, mais je ne puis te dire la rage qui me prend quand je pense à toutes ces crapules , qui jouent ici leurs petits Mussolinis et à ceux, qui après avoir joué sur deux cartes en***

ARCHIEFJES

restant en France un an ou deux, sont venus nous rejoindre après la 'certitude', et cela est admis par un gouvernement de vendus, tel que le nôtre.

> … ik ben bekwaam om opzichter te zijn in een Engelse fabriek, maar ik ben niet bekwaam om een job te bekomen in de R.A.F. Laat ons lachen …
> … ik heb gewerkt en gezwoegd als een dwangarbeider om een bescheiden plaats in de maatschappij te veroveren; ik heb alles verloren, het resultaat van een levenlang werken, en ik zie een bende smeerlappen die zich hier rijk aan het spelen zijn, terwijl wij – gans ons leven plichtbewuste mensen – misschien niet meer zullen kunnen zorgen voor het brood van onze kinderen. Mannen zoals jij, en het symbool dat ze vertegenwoordigen, ik doe er mijn hoed voor af, maar je hebt geen idee van de woede die ik voel wanneer ik denk aan al die smeerlappen die hier het *Mussolinietje* uithangen, en aan dezen die, nadat ze op twee paarden gewed hadden door één of twee jaar in Frankrijk te blijven, zich bij ons gevoegd hebben nadat ze **'zekerheid'** hadden bekomen, en dat wordt toegestaan door een uitgekochte regering als de onze.

Inderdaad, nadat sommigen een hele tijd in het Frankrijk van **Pétain** hadden kunnen schuilen, zal de bezetting van de ***Zone Libre*** door de Duitse troepen (november 1942), een nieuwe vlucht naar het Verenigd Koninkrijk veroorzaken. De *struggle* voor de *postjes* kent een nieuwe fase. In diezelfde brief wordt de auteur **Georges Bernanos** aangehaald, die even voordien zijn *Lettre aux Anglais* heeft gepubliceerd waarin hij zijn verontwaardiging over de almacht van het geld, de vrije loop laat. Is **Bernanos** vooral bekend voor zijn *Journal d'un Curé de Campagne*, waarin zijn filosofische overwegingen over armoede en godsdienst op de voorgrond treden, ideeën uit zijn *Lettre aux Anglais* vinden we terug, letterlijk geciteerd in de brief van een Belgische militair die zich in zijn aspiraties gefrustreerd voelt, evenals in de beleving van een ideaal waarin rechtvaardigheid en fair-play verdrongen worden door hebzucht en arrivisme …

… *Bernanos et les gens simples dont il interprète les obscures exigences ne réclament ni l'égalité absolue, ni la suppression de la propriété: ils se révoltent moins encore contre "la puissance matérielle de l'argent" que contre "le fait que l'argent ait l'air, non d'un tyran, mais d'un maître et d'un maître légitime, honoré, béni". Le scandale c'est de voir enfin l'argent prendre peu à peu l'aspect d'une puissance morale et spirituelle, ensuite ils demandent non la justice absolue mais 'une organisation de l'injustice' assez humaine pour que toujours écrasante pour la chair et le sang, elle ne soit pas intolérable aux consciences. Il faut refaire un monde humain pour rendre à l'humanité l'espérance.*

> Bernanos en de eenvoudige mensen, wier duistere eisen hij vertolkt, eisen noch de absolute gelijkheid, noch het afschaffen van het eigendom : ze ageren minder nog tegen de

ARCHIEFJES

materiële macht van het geld, als tegen het feit dat het geld eruit ziet, niet als tiran, maar als meester en een gewettigd meester, geëerd en gezegend. Het schandaal is, te zien dat het geld langzamerhand het uitzicht krijgt van een morele en spirituele macht, vervolgens vragen ze niet de absolute gerechtigheid maar een organisatie van de ongerechtigheid, menselijk genoeg opdat – steeds verpletterend voor vlees en bloed – zij niet ondraagbaar zou zijn voor het geweten.

In de brief die hij gericht heeft aan **Kolonel Wouters** zal hij gefilosofeerd hebben over Bernanos en zijn ideeën, o.a. over de **vrijheid**: *"Un peuple libre est celui qui compte une certaine proportion d'hommes libres et d'hommes fiers, et si la proportion n'est pas atteinte, à quoi bon le faire proclamer libre par les avocats? De cette race d'hommes libres naissent les héros et – aujourd'hui sur le continent – les martyrs.*

Een **vrij** volk is een volk dat een zekere proportie vrije en fiere mensen telt en als die proportie niet bereikt wordt, waartoe dient het dan dat volk **vrij** te verklaren door de advocaten? Uit dat ras van vrije mensen worden de helden geboren en – heden ten dage op het vasteland – de martelaren.

Via de brief aan **G.B.** vernemen we dat **Kolonel Wouters** negatief geantwoord heeft op zijn verzoek. De kolonel wil de briefschrijver niet volgen in zijn redenering en hij wordt zelfs letterlijk geciteerd : *Je ne veux pas vous suivre dans tous les développements de votre lettre personnelle par laquelle vous semblez formuler beaucoup de* ***griefs*** (grieven)*. Si vous avez réellement* ***l'esprit de sacrifice*** (opofferingsgeest) *pour votre pays, vous sauriez que le premier devoir du soldat est d'obéir et de servir son pays dans quelqu'emploi où il peut être placé (il viendra me l'apprendre lui, mon devoir, …) C'est là qu'on* ***décèle*** (ontdekt) *le réel bon esprit d'un* militaire *(cela sorry, je suis volontaire de guerre - il y a une nuance - et un* ***vrai*** *N de D.* = nom de Dieu*). Veuillez donc noter qu'à l'avenir je n'accepterai plus de réclamations exprimés sur un ton d'ACCUSATION. Je n'ai pas à vous faire connaître les raisons pour lesquelles l'autorité anglaise ou belge doit parfois agir dans tel sens ou dans tel autre.* ***signé Wouters.*** Zeer enthousiast over de Belgische legerleiding is hij dus niet *… prions le bon Dieu de nous avoir mis sur commandement anglais. Donc je vais aller comme* ***F.M.A.*** *(Flight Mechanic Airframe) , vogue la galère, et* ***forgeons nos outils*** (laten we onze werktuigen smeden) *pour après guerre, car ce n'est alors que commencera le vrai combat pour nous.* Aan het einde van zijn brief vraagt hij of **G.B.** naar Londen zal komen. Hij zal er immers zijn van 7 tot 14 juni 1943.

ARCHIEFJES

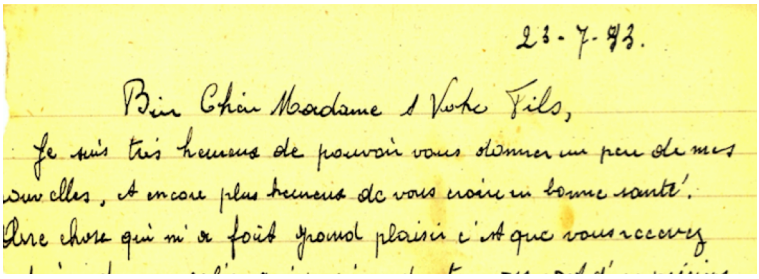
23-7-43.

Bien Chère Madame et Votre Fils,

Je suis très heureux de pouvoir vous donner un peu de mes nouvelles, et encore plus heureux de vous voire en bonne santé.

Cette chose qui m'a fait grand plaisir c'est que vous recevez

In het **A.C.R.C.** schrijft Georges Bechoux **één** brief naar het thuisfront, steeds in bedekte termen. Hij schrijft aan zijn echtgenote (Marie) en zoontje (Edgard) maar is steeds op zijn hoede voor het geval de briefwisseling in verkeerde handen zou vallen. Er wordt nieuws gevraagd i.v.m., schoonbroers en schoonzusters, neven en nichten… (Roger, Gisèle, Denise, Marthe en Titine). Hij citeert broer **Joseph** en schoonbroer **Henri** die beiden krijgsgevangen zijn in Duitsland, en ondertekent zijn brief met ***G(eorges). MEG*** (Marie-Edgard-Georges).

Na deze drukke tijd **(21 juni-31 juli)** in het **A.C.R.C** wordt **Georges Bechoux** geplaatst *('posted')* in de ***14 Initial Training Wing*** te **Bridlington.**

Volgende etappe : Bridlington (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1943 – 31 juillet – Passé à 14 Initial Training Wing (U.T.W.) - Bridlington

Het is maar na enig zoekwerk dat ik deze foto kon situeren in tijd en ruimte. Bij het zoeken naar identieke R.A.F.-ervaringen op het internet kwam ik o.a. terecht bij een zekere **Ernie Reynolds** die ook in *14 Initial Training Wing* in Bridlington te-rechtkwam.

Nog op internet … Bridlinton June 1943, waarschijnlijk de lichting vòòr die van G.B.

Op deze foto, genomen te **Bridlington**, zien we dat zijn vriend – **Jean Courtois** – eveneens in de richting **Air Gunner** is terechtgekomen. Op dat ogenblik is **J.C.** ook niet meer van de jongste … hij is reeds 37 jaar oud.

In **Bridlington** – een kuststadje aan de oostkust, een 40-tal km ten N-O van Hull - was het drill en marcheren op het strand. De klassieke opleiding ging verder maar iedere **Initial Training Wing** bereidde voor op een van de functies van het boordpersoneel.

Cecil Butler *(Aircraft Q failed to return)* kwam terecht in **3 I.T.W.** te **Torquay** waar training gegeven werd om *flight engineer* te worden. **Georges Bechoux** en **Jean Courtois** – zoals **Ernie Reynolds** het ook beleefde - kwamen terecht in **14 I.T.W.** in **Bridlington.** Ze waren op weg om **air gunner** te worden. Volgens **Ernie** lag hier het accent op het oefenen met Morse en het leren herkennen van Duitse toestellen.

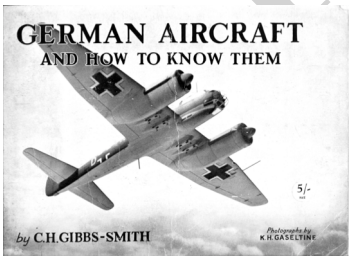

Zijn boeken ***German Aircraft and how to know them*** en ***British and German Aircraft*** zullen waarschijnlijk zijn souvenirs zijn aan deze cursus.

De volgende etappe speelt zich af te **Bridgnorth**, ten westen van **Birmingham**.

Volgende etappe : Bridgnorth (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1943 – 3 septembre – Passé à 1 Elementary Air Gunner School – Bridgnorth

Het technisch onderwijs dat Georges Bechoux genoten had - samen met zijn beroepservaring op gebied van elektriciteit en telefonie - is zeker een pluspunt geweest om toegelaten te worden tot deze opleiding. De taak van de **air gunner** was in de eerste plaats het vliegtuig te verdedigen tegen vijandelijke aanvallen en daarvoor was een uitstekend gezichtsvermogen bij nacht van groot belang. Daarbij was ook een degelijk uithoudingsvermogen onontbeerlijk want gedurende uren opgesloten zitten in een *'geschutstoren'* waar de temperatuur onder het nulpunt daalt, en daarenboven blijk geven van een constante oplettendheid, moet geen gemakkelijke job geweest zijn. In de ***1 Elementary Air Gunner School, een opleidingscentrum ten westen van Birmingham*** wordt theorie aan praktijk gekoppeld en de kandidaten krijgen verder lezingen over hydraulica, machinegeweren, gevechtskoepels, morse, herkennen van vliegtuigen, de structuur en de werking van de Royal Air Force … Ze maken kennis met het leven en de bewapening in de ***'gevechtskoepels'*** (die de Britten *'turrets'* noemen en de Fransen 'tourelles'). Ze leren zich te bedienen van de machinegeweren : het richten, waarbij moest rekening gehouden worden met het feit dat de afgeschoten kogels geen rechte lijn vormden, doch een boog. Wanneer een doel in het vizier kwam, was het berekenen van die curve het werk van de goede schutter. We zullen **Georges Bechoux** later terugvinden als *rear gunner*.

De Canadese website van ***Bombercommandmuseum.ca/airgunners*** (even googlen!) geeft een uitstekend idee over wat we ons moeten voorstellen bij de opdracht van *air gunner. (vrije vertaling)*

De voorste gevechtskoepel van een Bomber Command bommenwerper was - gedurende een nachtelijke missie - de koudste, meest eenzame plaats in de wolken. Terwijl andere bemanningsleden enig comfort genoten door de aanwezigheid van collega's in dat voorste gedeelte van het vliegtuig, dan moest de mid-upper gunner de trip doormaken, opgehangen in een linnen zitting, het onderlijf in de tochtige vliegtuigromp, en hoofd en schouders in de plexiglaskoepel. De schutter in de staart was nog meer geïsoleerd van de andere bemanningsleden of van enig verwarmingssysteem. Opgehangen in het ijle, aan het eind van de vliegtuigromp, was de staartschutter (rear gunner) onderhevig aan de felste schokken van het vliegtuig. Gekneld in zijn metalen en plexiglaskoepel had hij zo weinig beenruimte dat sommigen eerst hun voeten en dan de rest in de koepel

ARCHIEFJES

moesten wringen. Veel rear gunners namen een plexiglasluikje weg om beter te kunnen zien. Met buitentemperaturen van -40°C waren vervroren oren, vingers, tenen … dus geen uitzondering. Gedurende de ganse tocht was de staartschutter (rear gunner) er zich wel bewust van dat de Luftwaffepiloten liefst van achter en van onder aanvielen; hij was dus dikwijls degene die eerst kon uitgeschakeld worden.

Gedurende een missie van Bomber Command waren de enige geluiden die de air gunner kon horen – afgezien van het oorverdovend lawaai van de motoren – het sissen van de zuurstof en af en toe de krakende en vervormde stemmen van de andere bemanningsleden in de koptelefoons. Van opstijgen tot landen, soms gedurende tien uur, was de air gunner bezig met het draaien van zijn koepel, het afspeuren van de duisternis - in alle richtingen – op zoek naar die grijze schaduw die plots de aanvallende, vijandelijke nachtjager kon worden. De beste vrienden van de air gunner waren waarschijnlijk dezen in de cockpit vooraan, en het minste afnemen van zijn waakzaamheid – al was het maar een ogenblik - kon de dood voor allen betekenen.

De eerste taak van de air gunner was niet het neerschieten van vijandelijke toestellen. Het was eerder op de uitkijk staan. Wanneer hij - na uren staren in de duisternis – in de intercom schreeuwde 'corkscrew port now!", dan voerde de piloot onmiddellijk een serie van ontwijkingsmanoeuvers uit die de bommenwerper in de ruimte heen en weer deed bewegen. Wanneer de piloot van een vijandelijk toestel wist dat men hem had opgemerkt, deed hij geen pogingen om de bommenwerper te volgen in zijn draaikolkbeweging. Interessanter vond hij het een ander slachtoffer uit te kiezen waar de air gunner misschien minder opmerkzaam was.

In het begin van de oorlog speelde de 'wireless / air gunner' een dubbele rol : hij was verantwoordelijk voor de radioverbindingen evenals het bedienen van zijn geschutskoepel. Later, met de komst van de viermotorige bommenwerpers met zeven bemanningsleden, was die dubbele functie niet meer nodig. (even googlen met **bombercommandmuseum.ca/airgunners**)

Van die instructieperiode te **Bridgnorth** ontbreekt een groepsfoto met **G. Bechoux.** Op internet zijn er dergelijke foto's te vinden en er kan opgemerkt worden dat de *'trainees'* nog steeds hun kwartiermuts met de *'white flash'* hadden.

Voorzien van de elementaire kennis die een toekomstige air gunner moest bezitten, namen de kandidaten **Georges Bechoux** en **Jean Courtois** op **17 september**

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 27

1943 de richting van *2 Air Gunnery School* in **Dalcross**, in de omgeving van **Inverness**. Ze waren nu bevorderd tot *'Caporal élève mitrailleur de bord'.*

Volgende etappe : Dalcross (Inverness)

ARCHIEFJES

1943 - 17 septembre – Passé à 2 Air Gunnery School - Dalcross

Nommé Caporal élève Mitrailleur de bord

2 Air Gunnery School bevond zich te **Dalcross**, op een tiental km N-O van **Inverness**. Volgens de getuigenis van **Sgt Bernard Lazenby** (even googlen) nam de verplaatsing per trein van **Bridgnorth** tot **Dalcross** 30 uur in beslag (daarin begrepen 6 uur wachttijd in Crewe). In **Dalcross** werden weer enkele dagen besteed aan lezingen alvorens tot de eigenlijke vliegoefeningen werd overgegaan. Aanvankelijk diende men zich eerst te wennen aan het vliegen zelf en aan het vliegtuigtype, de **Avro Anson,** gebruikt als trainingsvliegtuig. In een tweede fase was er *'cine camera'* waarbij camera's werden gebruikt om het doelgericht schieten vast te leggen ; deze films werden nadien aan evaluatie onderworpen. In derde instantie maakten ze kennis met het serieuze werk : het hanteren van de machinegeweren. Het volstaat om even met ***'target drogue'*** te googlen om een idee te hebben van de trainingsmethodes voor air gunners. Het relaas van **Sgt Lazenby** beaamt dan ook wat algemeen beweerd werd. Zo'n *'drogue'* leek op een windkous die voortgetrokken werd door een vliegtuig. De kandidaat-air gunners beschikten over kogels die met een kleurstof waren gemerkt. Iedere gunner had zijn kleur. Bij het beschieten van de *'drogue'* lieten de kogels een kleurspoor na, wat toeliet – bij het recupereren van de *'drogue'* - de precisie van iedere gunner te beoordelen.

In **Dalcross** werd de kandidaat-air gunner dus geconfronteerd met de praktische kant van zijn missie. Uit die Dalcrossperiode dateren deze twee foto's in het archief van **Georges Bechoux**. Een eerste toont hem tijdens de opleidingsperiode, voor een van de barakken. Zoals in **Bridlington** de herinneringsfoto's steeds hetzelfde decor hadden, zo was het ook niet zò moeilijk – ook bij gebrek aan alle persoonlijke aanwijzingen – om de foto te situeren. Ze hebben nog altijd de *'cap'* met de *'white flash'* en ze staan voor hetzelfde venster als voor de herinneringsfoto's van vorige en volgende 'promoties'. Op het einde van deze opleiding tot 'schutter' werd de **Air Gunner Badge** toegekend.

ARCHIEFJES

Een andere foto toont **George Bechoux** vòòr het kasteel van **Inverness**. Deze foto werd genomen op het eind van zijn stage in **2 Air Gunner School** te **Dalfoss.**
Het is reeds het eind van het jaar, veel bomen hebben hun bladeren verloren. **Georges Bechoux** staat er met overjas, met op de mouw het nieuw bekomen graadkenteken van sergeant. Wie naast hem staat … daar hebben we het raden naar want op alle foto's ontbreken aanduidingen i.v.m. ruimte, tijd en personen. Zeer waarschijnlijk is het een instructeur van de **2 Air Gunnery School** van **Dalcross.** Misschien is het wel ***1417623 F/Sgt James D(ave) H*** van het ***RAF Station Dalcross*** die hem op **22 april 1944** een brief schrijft als antwoord op zijn *'long expected letter'.* Daarin lezen we … *Its good to know that you will soon be doing the job you want to do & that you've got a good crew. If you've got a Welshman in the crew, you are bound to be safe (Ha – ha). Your passing out percentage was a credit to you & I'm proud to have had the opportunity of helping you during your training. It's the truth when I say that* ***you are one of the best gunners*** *that I have been fortunate enough to train. Keep up the good work & when you are getting your revenge give him (the enemy) some for me too.* Getekend : *Your sincere friend, Dave.*

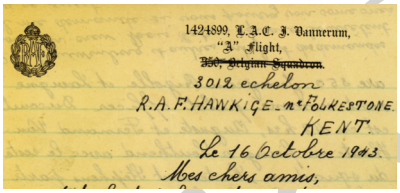
1424899, L.A.C. J. Vannerum,
"J" Flight,
~~350, Belgian Squadron.~~
3012 echelon
R.A.F. HAWKINGE near FOLKESTONE
KENT.
Le 16 Octobre 1943.
Mes chers amis,

Een andere brief, van een zekere **JOE** (P. Grandmaison ?) uit de tijd van 350 Squadron (die zeer vertrouwd is met de namen uit de tijd van **Les Truands**), gedateerd **16 october 1943** en komende van **3012 echelon – R.A.F. Hawkinge – near Folkestone**, geeft wat nieuws over zijn nieuwe standplaats …

Mes chers amis,

At last I have time to spare to write you. A ***Digby*** *j'ai hésité a le faire because on nous annonçait notre départ tous les jours et je voulais que vous ayez my new address. Puis we have been moving et cela busy for some days. Now all is O.K. et nous sommes dans* ***un endroit qui nous permet de voir le continent*** *through the channel. Well pals* ***ici nous avons du plaisir de voir passer les squadrons de bombers qui s'en vont over France - Belgium and above all over Germany*** *; de temps à autres des alertes et le bruit des big guns, apart cela the place is quite quiet. Rien de spécial, au* ***squadron tout le personnel fait partie maintenant du***

ARCHIEFJES

3012 echelon, only the pilots are 350. *Jeanjean Rigolle et Lavigne sont nommés pilot officer. Ducouil est en 48hrs, Auguste et* ***Fernand Vanhoute*** *en firing à* ***Southend*** *avec le reste du squadron, Lieutenant Stephens parti à la 349, Boy le chien (mascotte) du C/O, depuis une huitaine a 10 jeunes, moi-même et une douzaine d'autres on duty in the echelon. Maintenant un aveu, j'ai négligé ton carnet. Depuis* ***Acklington*** *j'étais en train de me fabriquer une byke, (bicyclette) un cadre brisé trouvé là bas, deux roues à* ***Houston****, des rayons et un frein à* ***Digby*** *enfin ici un guidon, un pied de selle, enfin elle est mended ; sa marque INTER-COUNTRY.*

I am hoping that your training is going well *et que bientôt vos mâ thiesse (maux de tête) seront fini ês qu'il bleu èl rodge (bleu ou rouge) serron vite so tape (…).*

Je termine en vous souhaitant du fond du coeur pour toi ***Sinci*** *(G. Bechoux) et toi* ***Puté*** *(Député = Jean Courtois) mes* ***meilleurs voeux de réussites****.*

Cheerio my dear keep smiling, chin up - thumb up Joe

P.S. *Cauwenberg et autres ont fait des demandes pour* ***air-crew****. Mais* ***Eaton square*** *les* ***arrête*** (houdt ze tegen)*, il me demande si vous pouvez voir some ones à ce sujet.*

Deze compagnon uit de tijd van **350 Squadron** verblijft dus te **Hawkinge**, nabij **Folkestone**. Hij behoort nu tot **Echelon 3012**, grondpersoneel, en – volgens zijn informatie – alleen de piloten behoren nog tot **350 Squadron**. Hij heeft het plezier van – iedere dag – de bombardementsvliegtuigen te zien overvliegen op weg naar hun doelwitten in België, Frankrijk en Duitsland. *(Het doet me denken aan mijn vader die vertelde hoe – in 1943, 1944 en 1945 – dagelijks het gezoem van de Engelse en Amerikaanse bommenwerpers te horen was. Hierbij imiteerde hij dan het gebrom van die zwermen vliegtuigen)* Hij hoopt dat zijn vrienden **Georges (Sinci)** en **Jean (Député)** slagen voor hun examen van **Air Gunner.**

Op **4 oktober 1943** schrijft **René Jacobs** een brief om de geboorte van zijn dochtertje te melden : **Mildred**. Op bladzijde 4 feliciteert hij **Georges** en **Jean** voor het goede resultaat dat ze behaald hebben. Hij moet dus vernomen hebben dat ze geslaagd zijn in **1 Air Gunnery School** en nu in **2 Air Gunnery School**. Hijzelf heeft het minder goed gedaan : *Quant à moi, jai fini avec 59 points, un trop peu pour mon* ***A.C.1.*** *(Aircraftman 1st class).* Hij is dus **AC 2** (2nd class). De vreugde voor de geboorte van Mildred tempert de **AC1**-ontgoocheling. Volgende passage geeft een idee van zijn ambities … *Mon cher Georges,* ***j'ai sollicité la***

ARCHIEFJES

***faveur de retourner à la 350**, ils sont à Folkestone car tu comprendras que je serai heureux de revoir Fernand, Bob et les VAN NERUM et puis, ça barde là-bas, en action toute la journée, attaque de l'aérodrome, le canon qui tonne, tu te rappelles l'émotion quand nous avions quitté **Cardington** que l'on nous avait envoyés à la côte. Je serai très heureux Georges, et tu peux être assuré que je servirai de tout mon coeur et de toutes mes forces, car les pilotes sont des dieux pour moi ; pourquoi ne suis-je pas quelques années plus jeune, et vite une escadrille de Mosquito; avec quel soins jaloux je soignerai l'avion du Puté, ce brave Puté, lui cependant n'était pas désigné pour ce travail aussi je ne lui ai jamais dit mais je l'admire bien sincèrement, quel exemple pour tous ces **embusqués** de 20 ans plus jeune que lui. Ma femme était étonnée de me voir saluer un officier Eaton Square, mais elle n'avait pas remarqué **les ailes magiques avec R.A.F.**, Quelle admiration et quel respect que j'ai pour tout le personnel volant et principalement pour les Belges, eux au moins montrent de quoi sont capables les Belges …*

> Beste Georges, ik heb speciaal gevraagd terug te keren naar 350 Squadron, ze zijn in Folkestone want je zal wel begrijpen dat ik blij zal zijn Fernand, Bob en de Van Nerums terug te zien, en daarbij, 't stuift daar, gans de dag in actie, aanvallen op het vliegveld, het kanon dat buldert, herinner je je nog de emotie toen we Cardington moesten verlaten en ze ons naar de kust stuurden. Ik zal zeer blij zijn, Georges, en je mag er zeker van zijn dat ik van ganser harte en met al mijn krachten mijn dienst zal doen, want voor mij zijn piloten goden; waarom ben ik niet enkele jaartjes jonger en hop… in een Mosquito-eskadrille ; met hoeveel ijver zou ik zorgen voor het vliegtuig van Puté, die moedige Puté die nochtans ook niet voor die job aangeduid was, ik heb het hem nooit gezegd maar ik bewonder hem echt, wat een voorbeeld voor al die lijntrekkers twintig jaar jonger dan hijzelf. Mijn vrouw was verwonderd dat ik een officier van Eaton Square groette, maar ze had niet gezien dat hij de magische RAF-vleugels had op zijn uniform. Welke bewondering en eerbied heb ik toch voor het vliegend personeel en vooral voor de Belgen, zij tonen tenminste waartoe de Belgen in staat zijn.

Zoals in mijn ARCHIEFJE over **Tonton Félix (1914-1918)** vinden we hier opnieuw het woord **'embusqués'** terug *(lijntrekker, degene die zich aan het gevaar onttrekt en een postje zoekt achter het front)*, een woord dat tot alle oorlogen behoort. Uit de correspondentie met de vrienden blijkt veel ontzag voor de **actieve** Belgen, waarmee bedoeld wordt degenen die met risico aan de strijd deelnemen. Wie er té ver van wegbleef (in Eaton Square) kreeg soms het etiket *'embusqués'* opgekleefd. De passage i.v.m. *les ailes magiques avec R.A.F.* toont nog maar eens de waardering aan die iedereen had voor wie deel uitmaakte van die **Royal Air Force**. Wanneer Churchill tijdens de **Battle of Britain (1940)** verklaarde : *Never in the history of mankind has so much be owed by so many to*

ARCHIEFJES

so few! dan zal voor iedereen de belangrijke rol die de R.A.F. speelde in Wereldoorlog II wel duidelijk geweest zijn.

De week nadien **(11 oktober 1943)** schrijft **René** opnieuw aan zijn vriend **Georges**, die peter is van de kleine **Mildred.** Het is een schrijven vol tederheid over zijn dochtertje. Vandaar … *Je comprends mieux maintenant comme ton petit Edgard doit te manquer, mais bientôt ce vilain cauchemar* (nachtmerrie) *sera fini et tous, tous ensemble nous pourrons rebâtir et travailler pour l'avenir de nos chers petits …* **Jean Courtois** wordt *'oncle'* van Mildred verklaard. Zijn geluk met vrouw en dochtertje kent geen grenzen en hij voegt erbij … *je crois bien que je serai aussi fier que* ***vous le jour où vous aurez vos ailes*** (de dag waarop u uw RAF-vleugels zal hebben)*, quel jour, nous fêterons tout cela ensemble,* ***baptême et ailes*** (doopsel en vleugels)*, et dites-vous bien que cela sera pour moi un bien beau jour, avec quelle fierté je marcherai à vos côtés car quel symbole vous êtes pour moi;* ***vous êtes tout ce que j'aurais voulu être, malheureusement il est trop tard pour moi, mais je regarde à l'avant et comme le dit un auteur anglais : le dernier sillon*** (voor, groef)***, si droit soit-il tracé, ne regarde pas en arrière, mais en avant, toujours en avant où se lève le soleil. Je vous embrasse bien fraternellement, René.***

> U bent alles wat ik had willen zijn, ongelukkiglijk is het té laat voor mij, maar ik kijk vòòr mij, en zoals een Engelse auteur het verwoordt : de laatste voor, hoe recht die ook getrokken is, kijkt nooit achter zich, maar vòòr zich, altijd vooruit,in de richting van de rijzende zon.

In een P.S. meldt hij nog dat hij thuis is tot **14 oktober 43**.

Zijn brief van **14 oktober 1943** begint met een P.S. … *Je suis auprès de ma chère petite femme et de notre cher ange jusqu'au 21 de ce moi, système "D".* Ook dat 'système D' ontmoetten we in het ARCHIEFJE **Félix Lardot 1914-1918**. Het is 'zijn plan trekken, zich weten te redden, zich uit de slag trekken, meestal op een sluwe manier. Interessant voor de wedersamenstelling van het militair verleden van G.B. is de passage … *tu m'annonces une bien bonne nouvelle Georges, comme je suis heureux de te savoir effectivement* ***'au coastal command'*** *(Onderdeel van de RAF dat instond voor de verdediging van de kust).*

20 oktober 1943 – Einde van zijn verlof. In zijn brief denkt hij reeds aan de na-oorlogse tijd waar ze samen zullen kunnen vieren … *réunis rue des Bouchers pour fêter notre retour et notre victoire et celle de Jean* … Dat **Eaton Square** niet zijn geliefde bestemming is, volgt uit deze passage : … *tu sais que quand je me promène à Eaton Square, c'est*

toujours ***flambèche au vent*** *(met getrokken zwaard), car je suis plus d'attaque que jamais … .* Als P.S. voegt hij eraan toe … *l'on m'a dit que* ***Gendarme*** *était au dépôt, en sais-tu quelque chose?*

In een niet gedateerde brief aan zijn vriend **Jean Courtois** – en waarschijnlijk uit deze periode want hij spreekt over het doopsel van Mildred – zal **René** weer afgeven op die van **Eaton Square** : … ***car je ne me suis jamais imaginé qu'il pouvait y avoir des hommes tels qu'on en rencontre à Eaton Square, et quand je dis 'homme', tu sais ce que je pense, et bien alors Jean, l'on voit ce que l'on vaut à côté d'eux, et je t'assure que je préfère de loin être dans ma peau que dans la leur …***

> … ik heb me nooit kunnen inbeelden dat er mannen bestonden zoals deze die we ontmoeten in Eaton Square, en wanneer ik zeg 'man', dan weet je wat ik bedoel, wel Jean, we zien wat we waard zijn naast hen, en ik verzeker je dat ik me beter in mijn vel voel dan zij in het hunne …

… Je t'assure bien que de retour à l'escadrille (cfr. ***brief 4 oktober 1943****) , je continuerai le combat, notre combat, de plus en plus, avec mes moyens limités. Hélas,* ***n'étant pas assez instruit*** (ik ben niet zo onderlegd als jij) *mais j'ai la ferme conviction que tout ce qui est juste finit toujours par triompher.* Hoe is die brief bij **Georges Bechoux** terechtgekomen? Waarschijnlijk heeft **Jean** die ooit getoond aan Georges en is die blijven liggen.

In het Archief van **Georges Bechoux** steekt nog een brief *(ce mardi après-midi)* met envelop, gedateerd **6 december 1943,** waarin **Lola** zich zorgen maakt over haar echtgenoot, **René**, die niet zeer vriendelijk was in zijn laatste correspondentie. Het laatste gedeelte toont eens te meer dat **Bob** tot de intieme vriendenkring behoorde en waarschijnlijk is hij een van de twee onbekenden op de foto's van pagina's **6** en **16**.

… Voilà ***Georges****, je vais finir ma lettre et j'espère que tes vols de nuit ne te fatiguent pas trop et je verrai pour les chaussures parce que je dois en demander pour* ***Bob*** *aussi et sitôt après je demanderai les tiennes. Reçois de ta petite filleule* (Mildred) *de grosses bises. Affectueusement Lola*

Er is nog een brief van **Lola**, gedateerd **23 december 1943**, waarbij ze haar spijt uitdrukt kerstmis zonder haar echtgenoot te zullen moeten doorbrengen en ze hoopt dat volgend jaar die oorlog tot het verleden zal behoren.

Volgende etappe : Uxbridge ?

ARCHIEFJES

1943 - 29 octobre **Passé au N° 1 Royal Air Force Dépôt**
(30 oct.) PILOT OFFICER = P/O =
Sous-Lt Admis dans le **personnel navigant breveté**
Nommé SERGENT MITRAILLEUR DE BORD (boordschutter)

Op **29 oktober 1943** gaat **G.B.** over naar ***N°1 Royal Air Force Dépôt***. Het militair dossier is karig met informatie i.v.m. dat ***Dépôt.*** Is het **Uxbridge**? In ieder geval is het in dat **Dépôt** dat hij de graad bekomt van **Sergent Mitrailleur de Bord** (dans le cadre belge) en nu behoort tot het *'personnel navigant breveté'*. Op **30 oktober 1943** wordt hij bevorderd tot **Pilot Officer = P/O** in de **RAF**, (wat overeenkomt met *Sous-Lieutenant* in het Belgisch leger). Op zijn **Fiche Matriculaire** is een dag vroeger aangeduid**: 29 oktober 1943 - Pilot Officer.** Voor die bevordering tot *Sous-Lieutenant Auxiliaire* in het Belgisch leger zal hij moeten wachten tot **26 december 1943**. Op zijn **Fiche matriculaire** wordt voor 26 december 1943 aangeduid: *Commissionné au grade de sous-lieutenant auxiliaire d'Aéronautique pour une durée indéterminée à la date du 26-12-43 avec rappel de traitement par Arr(êté). des Ministres en conseil à Londres n° 222– 6-4-44.*
Na de opleiding tot air gunner was het normale parcours dat men in een **Operational Training Unit** terechtkwam. Hier stellen we vast dat **G.B.** slechts **eind februari 43** in **30 OTU** terecht zal komen.
In die periode schrijft **René** een brief aan zijn vriend **Georges** (**12 november 1943**) om hem te melden dat hij voor een viertal officieren heeft moeten verschijnen wegens smaad ten opzichte van een … *officier allié étant membre de la R.A.F.* Hij heeft 20 dagen detentie gekregen *pour avoir été trop grand patriote, pour avoir désiré faire son devoir et surtout pour avoir resté juste avec moi-même, pour avoir été l'homme que j'ai été toute ma vie, honnête, droit, travailleur et sincère …* Hij vraagt aan **Georges** een brief te schrijven naar zijn lieve **Lola** om de aanstaande afwezigheid wat te camoufleren.
Op **27 december 1943** antwoordt **Jean Courtois** op een brief van **Georges Bechoux.** Interessante inhoud want we leren – niet voor de eerste keer - uit die eerste brief van **Jean** dat de Belgisch administratie in Londen niet zeer geliefd was*: **... j'eus une émotion en lisant votre lettre, me portant une fois encore à la colère, au mépris et peut-être aussi à la honte de voir la représentation légale de notre si brave peuple, se méconduire de telle façon.*** Ik had een schok bij het lezen van uw brief ; die bracht me tot woede, misprijzen en misschien ook tot schaamte bij het zien van die wettige vertegenwoordiging van ons dapper volk, die zich zo misdraagt.

ARCHIEFJES

De brief van **Georges** zal ook niet té positief geweest zijn voor Eaton Square … We stellen tenandere vast dat **G.B.** naar het Dépôt wordt overgeplaatst, terwijl zijn vriend **Jean** in een **O.T.U.** terechtkomt. Misschien is er wel een conflictsituatie geweest en heeft **G.B.** in die brief zijn frustratie geventileerd. Er wordt ook gesproken over *'les Belgicains de Londres'* .

Opmerkelijk is het idealisme dat leefde bij deze kandidaat-crewleden … *je lus ta lettre qui admirablement me fit penser à nouveau à la Belgique – à notre "Devoir" – aux nôtres.* Die **Jean Courtois** en **G.B.** zullen – wat betreft gedachtengoed - op dezelfde golflengte gezeten hebben : *… comme tu le dis toi-même: nous pensons de la même façon.* Volgende passage duidt inderdaad op een sanctie die **G.B.** opgelopen heeft, die hij als onrechtvaardig ervaren heeft, en waarover hij nogmaals zijn beklag heeft gedaan : ***Prends courage, sois patient, marque les coups, tu seras plus fort pour les rendre au moment choisi. Car à Eaton Circus , il semble régner une mégalomanie en même temps que sentant l'heure du front d'invasion où ils brilleront par leur absence, il semble qu'il a été décidé de faire fonctionner la justice militaire contre les bons patriotes. Notre camarade Gendarme serait une des dernières victimes. En sais-tu quelque chose?*** Hou moed, wees geduldig, incasseer, je zal des te sterker zijn om terug te slaan op het geschikte ogenblik. Eaton Circus lijkt van een grootheidswaanzin te getuigen, en nu des te meer naarmate men aanvoelt dat het bevrijdingsfront nabij komt (ontscheping in Normandië) waar ze zullen uitblinken door hun afwezigheid; naar het schijnt heeft men besloten de militaire rechtbank te laten optreden tegen de goede patriotten. Onze kameraad Gendarme zou een der laatste slachtoffers zijn. Weet jij daar iets over? Wat uiteindelijk gebeurd is met **Robert Gendarme,** is niet duidelijk. Er zijn in ieder geval moeilijkheden geweest zijn, want in een latere brief van **Georges Gadisseur** schrijft **Georges Gadisseur** aan **G.B.** dat hij samen met **abbé Gillard** tussengekomen is ten gunste van **Robert Gendarme.**

Opmerkelijk is dat in die brief, daterend van de jaarovergang (1943-1944), de innerlijke overtuiging aanwezig is dat het eind van de oorlog in zicht is, en dat het nog enkel een kwestie is van **tijd**. **Stalingrad** is het keerpunt geweest en nu zijn we reeds een klein jaar verder. Het **Deutsche Reich** heeft niet meer de 'punch' van weleer en het blijkt een publiek geheim te zijn dat er een *'invasie'* voorbereid wordt. De ontscheping in Normandië van **6 juni 1944** zal de realisatie zijn van dit project. In dezelfde brief worden ook brieven aangehaald van **Lam(m)** ("Bardaff"), van **Jacquemain,** en van **Kemmel** (Flamin). Een passage geeft aan

ARCHIEFJES

dat de 'eendracht' bij de 'ouwe getrouwen' van **Les Truands** geen stand heeft gehouden. Die **Jacquemain** heeft aan **Jean Courtois** laten weten dat **Kemmel** – benoemd tot Sgt *(Acting Sergt = Sergent intérimaire)* - hem een brief geschreven heeft waarin hij zijn onlangs verworven graadtekens erg in de verf zet en de risico's die hij kan oplopen wat overdrijft. Waarschijnlijk zal die **Kemmel** een plaats gevonden hebben in een weerkundige dienst van het leger want **Jacquemain** heeft hem geantwoord dat het enige risico dat hij loopt, er een is van een neerslagmeter (pluviomètre) op zijn hoofd te krijgen en dat de *'strepen'* die men bekomen heeft in een bureau met windmeters (anemomètres) geen waarde hebben in vergelijking met de strepen die gedragen worden door de mannen in hun geschutstorens *(… n'ont aucune valeur comparée à ceux qui sont portés par nous dans notre tourette !!!).* Er komt nog een bemerking bij ***… lui qui a tout fait pour échapper à l'accomplissement de son devoir et qui à l'instar de son gouvernement qui l'a entretenu, a jeté la confusion en entrant à la dernière minute a la RAF, pour s'y cacher dans un uniforme désormais glorieux.*** … hij die alles gedaan heeft om te ontsnappen aan het volbrengen van zijn plicht, en die - evenals zijn regering die hem onderhouden heeft – verwarring gezaaid heeft door op het laatst ogenblik bij de RAF te gaan en er zich te verschuilen in een uniform dat voortaan als roemvol wordt aanzien. Een andere passage in de brief wijst op de verbondenheid die ontstaan is tussen de twee *air gunners*, **Georges Bechoux** en **Jean Courtois** : ***… Puisque c'est l'époque du Christmas Crescent *, je te l'offrirai*** (= le carnet) ***et chaque fois que tu y gratteras le papier pour y parfaire ton métier de mitrailleur, tu penseras à cet autre toi-même qui fait la même chose, sur le même papier en vue de faire de cette même façon le "Devoir".*** Gezien het nu de periode is van de Christmas Crescent *, schenk ik je dit notaboekje, en telkens als je er iets zal inkrabbelen om je job van schutter te vervolmaken, dan zal je denken aan die andere IK die hetzelfde doet, op hetzelfde papier, teneinde op deze wijze zijn Plicht te doen.

* **Christmas Crescent** = een gebak, typisch voor kerstmis

Even verder in de brief wordt het nu duidelijk dat **Jean Courtois** zich reeds in een **O(perational) T(raining) U(nit)** bevindt … *cependant que j'oubliais de te dire que j'ai commencé à voler sur "Wellington III".* ***Epatant*** (= geweldig) *et cela change l'atmosphère. Excellent* ***zinc*** (=vliegtuig)*, pas de fatigue bien qu'on vole deux ou trois heures* ***d'affilée*** (= na elkaar)*. Je t'écrirai plus tard mes impressions et aussi les* ***exploits*** (wapenfeiten) *des deux* ***lascars*** (snuggere kerels)*,* ***Teihon*** *et* ***Grandmaison*** *le jour de Noël, qui a valu aux Belges une mention spéciale dans le speech du Group-Cap(tain) qui, pour moi, est charmant. J'ai l'impression que* ***j'ai***

ARCHIEFJES

conquis son estime (heb zijn waardering verkregen/verworven) . *Il est d'ailleurs un excellent homme, et connais très bien le français. Bonsoir vieux frère. A un de ces jours. - Jean*

…**Volgende etappe : Snitterfield** **(Zie p.4)**

1944 – 11 janvier - Passé au Royal Air Force – Belgian Dépôt

Op **11 januari 1944** gaat hij over naar het **Royal Air Force – Belgian dépôt**. Dit zou de **RAF (Belgian) Initial Training School** zijn die in **januari 1944** te **Snitterfield** (nabij Stratford-upon-Avon) werd gevormd.

Een brief van **Jean Courtois** - gedateerd **28 januari 1944** - wijst erop dat hun wegen gescheiden zijn. Hij schrijft dat zijn vulpen (*plume réservoir*) verdwenen is en vraagt aan **Georges** er een te kopen in **Reading** of in **Londen**.
In zijn brief van **15 februari 1944** dankt **Jean** zijn vriend die hem zijn eigen vulpen heeft opgestuurd.

Op het einde van februari komt waarschijnlijk deze (ongedateerde) brief van **Jean** toe. Hij geeft hem zijn nieuw adres door waar hij een twaalftal dagen zal verblijven alvorens in een eskader geplaatst te worden. Nu heeft hij reeds een goed idee van wat hem te wachten staat. Hij is dus aan de ultieme fase van zijn training gekomen en is nog steeds even enthousiast. Er is veel kans dat hij als **Pathfinder*** zal vertrekken aangezien hun training in **Conversion Unit** is geëindigd op felicitaties. Hij denkt goed werk te zullen verrichten, de bemanning is homogeen, hetgeen het belangrijkst is. Hij hoopt binnenkort zijn vriend te kunnen ontmoeten want hij heeft hem veel te vertellen, wat hij niet aan papier kan toevertrouwen. *

Pathfinder Squadron = zoals padvinders moesten ze de weg zoeken en de te raken doelen (*targets*) aanduiden door middel van vuurpijlen (*flares*).

Sergeants Mess –
R.A.F. Station, Hemswell
n(ea)r Gainsborough (LINColnShire)

ARCHIEFJES

Mon cher Georges,

Je t'écris pour te signifier ma nouvelle adresse. Je viens d'arriver ici à la ***Lanc(aster)s Finishing School*** *où je resterai une douzaine de jours après quoi je serai posté dans un squadron où enfin je connaîtrai les opérations dont j'ai déjà par ailleurs une idée qui se rapproche de la réalité. Le jour n'est pas bien éloigné où je connaîtrai cette bonne sensation.*
Je suis donc à l'ultime étage du training et me sens toujours du même enthousiasme pour aller de l'avant, d'autant plus qu'il me semble se confirmer que nous partirons en ***Pathfinder****, car une fois de plus notre training en* ***con(version)-unit*** *s'est terminé - comme toujours - par des félicitations. Je crois que nous ferons du bon boulot, notre crew est bien homogène, c'est ce qui est le plus important.*
Pour le reste je ne te dirai rien de neuf sauf que j'attends un mot de toi, car à mon arrivée au squadron il est peut-être possible que j'aurai un congé et je voudrais que nous puissions passer quelques jours ou soirées avant le travail.
J'ai beaucoup à te dire, cependant qu'il est difficile de te les écrire.
J'attends un mot de toi.
Bonnes amitiés
Jean

Volgende etappe : Hixon(Zie p.4)

ARCHIEFJES

1944 – 29 février - Passé à 30 Operational Training Unit HIXON

30 OTU bevond zich te **Hixon** (noordelijks van Birmingham). Die **Operational Training Unit** was een speciale etappe in de opleidingsperiode van een air gunner. Uiterst interessant te lezen wat het wedervaren was van degenen die **Hixon** beleefd hebben . Alle getuigenissen beamen het klassieke OTU-scenario : het is aanvankelijk een gezellige samenkomst van piloten, flight engineers, navigators, wireless operators, bomb aimers en air gunners waar ze met elkaar kennis maken en spontaan een volledige 'crew' samenstellen. Ingeval van onvolledige bemanning, gelastte de RAF zich met het vinden van de ontbrekende crewleden. De opleiding in **Hixon** bestond uit dag- en nachtvluchten voor bemanningen die vooral **Vickers Wellington** vliegtuigen gebruikten.

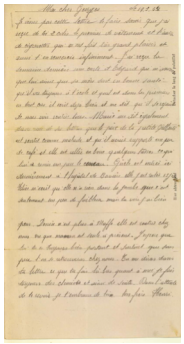

Tijdens die **Operational Training Unit**-periode ontvangt Georges een kaart van zijn schoonbroer **Henri** die krijgsgevangene is in **Stalag 1 A** : een krijgsgevangenenkamp in Oost-Pruisen, nabij **Eylau**, welbekend in de Napoleontische veldslagen. Het is *Kriegsgefangenenpost* die via het **Rode Kruis, Eaton Square 114** te Londen bereikt. De kaart is wel geadresseerd aan Monsieur **Georges MEG : MEG = Marie/Edgard/Georges -** is de schuilnaam van **Georges Bechoux**. Ingeval **G. MEG** zijn schoonbroer wil contacteren, dan is het adres ***Henri LARDOT*** – *Gefangenennummer 19775 B – M-Stammlager 1A Stablack Deutschland.* De brief dateert van **19 maart 1944** en meldt hem dat hij de twee pakjes ontvangen heeft (kledij en sigaretten). **Henri** heeft een kaartje ontvangen van (de kleine) **Edgard**, die flink zijn best doet op school. **Marie** (echtgenote van Georges, zus van Henri) heeft er gebruik van gemaakt om de belangrijkste familienieuwsjes mede te delen. Hij vraagt iets te laten weten en wat hem betreft … *ik maak nog steeds wagens (chariots) enz*.

Deze ***oncle Henri*** – die nadien kok werd in de 'Gendarmerie' (en bij wie ons huwelijksmaal plaatshad, juli 1968, in het dorpje **Beaufays**) – is uiteindelijk in **juni 1945** teruggekomen uit gevangenschap, via Moskou, Odessa, Port-Saïd en Marseille ; dit in tegenstelling tot de Vlaamse krijgsgevangenen, die al eind 1940, begin 1941 vrijgelaten werden (*zie Archiefje 10* - **Pette Blaevoet**). Wie zich interesseert voor het wedervaren van krijgsgevangenen in **Stalag 1 A** en hun

ARCHIEFJES

'repatriëring' na de 'bevrijding' door de Russen, kan even googlen met *un ancien prisonnier du stalag 1 A raconte …*

Nog tijdens deze **Hixon**periode (OTU) ontvangt Georges op **29 maart 1944** een antwoord op zijn *interesting letter* van de **22 ste**, vanwege een zekere **J. Augustin** (*Delfaye*…?). Deze **J. Augustin** is hoogst-waarschijnlijk een van zijn instructors te **Dalcross** geweest, die zich verheugt in het feit

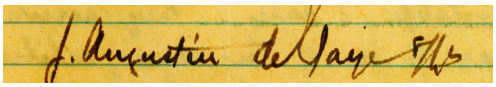

dat Georges **Bechoux** en zijn medecursisten **Richelet** en **Courtois** zo succesvol zijn in hun verdere opleiding *(Your percentage average is certainly the Bechoux standard and there again we rejoice with you in the combined result of our efforts. The same applies to the news you have sent us about Richelet & Courtois*). Hij schrijft dat ze zonder nieuws zijn van **De Backer** en van **Grandmaison.** In dezelfde brief vermeldt hij de aankomst van twee landgenoten *(young chaps)* : **De Laveley** en **Falleur**. Ze lijken echter niet van hetzelfde 'kaliber' te zijn als die van *Course N° 68*. **Georges** was – zo te lezen – graag gezien in Inverness : *the girls in the office remember your nice presents and think well of you. Of course, the Sergeants miss you and every time there is a dance which I sometimes attend, I am always asked if I have any news of Mr Bechoux. Do you realise that you have left here a few friends in Dalcross?* Als hij de kans heeft, zal hij hem een *'liaison visit'* brengen in zijn **O.T.U.** Hij zou zijn oud-cursist willen zien in zijn nieuw uniform en hoopt dat zijn *'great coat'* hem niet te veel gekost heeft. **J.Augustin** moet ook de groeten overbrengen van **S/L Collings** (Squadron Leader) die hoopt *to have a Dubonnet with you in Boulevard d'Anspach very soon.* Hij eindigt met *the very best 'Souvenir amical'.*

Nog gedurende de **OTU**-periode (29 februari - 4 juni 1944), geniet **Georges** van een verlofperiode te Londen en krijgt hij een brief (ongedateerd) van zijn vriend **Jean Courtois** die hem meldt dat het telegram dat **Georges** hem gezonden heeft te **Hemswell**, hem gevolgd is naar zijn nieuwe verblijfplaats. **Jean** is nu *'posté à mon squadron dont je ne puis te donner mon numéro'.* Hij is er graag en heeft het er druk *('on n'y chôme pas!)*. Zijn squadron bevindt zich op het platteland en ze leiden een gezond leven want hun *'duty'* eist dat ze op ieder ogenblik 100% fit zijn. Hun dagelijkse bezigheden is een afwisseling van parades, instructie, lezingen, en vluchtoefeningen en voorbereiding voor nachtvluchten. Veel details mag hij echter niet geven : *'je ne te donne pas d'autres détails car je ne puis'*. **Jean Courtois** schrijft met de meeste bewondering over het R.A.F. grondpersoneel en over de tucht die er heerst : *cette saine discipline bien connue à*

ARCHIEFJES

la RAF … Het uiteindelijk doel is : la Victoire du bien contre le mal. **Jean** geeft hem de raad van zijn verlof te Londen te genieten want de taak in het squadron waar hij zal terechtkomen zal zwaar zijn, en nadien zijn het de *Ops* (operations) en daar is er geen tijd om zich te amuseren. **Jean** geeft aan zijn Luikse vriend enkele tips *(tuyaux)* die zeer belangrijk zijn in **Georges'** volgend opleidingsstadium (***sighting*** *très important* !). Hij vermeldt ook het feit dat men hun aangeraden heeft over te gaan naar de **PFF** (PathFinder Force), een speciale groep die zich specialiseerde in **target marking**, m.a.w. het aanduiden van het te treffen doel. Hij vraagt aan **Georges** van hem in ieder geval te laten weten waar hij zal terechtkomen. **Jean** vermoedt dat **Georges** zal belanden in een of andere **'pool'**, in afwachting van zijn overgang naar de '**Con-Unit**' (Conversion Unit), een opleidingsunit waar piloten de overgang maakten van tweemotorige vliegtuigen naar viermotorige (Halifax – Lancaster). Aan de vijf bemanningsleden van de OTU-periode, werd dan een *air gunner* en een *flight engineer* toegevoegd. **Jean** vermoedt dat het wel eens **Boston Park** zou kunnen zijn. De toekomst zal uitwijzen dat hij goed geraden heeft want op **4 juni 1944** gaat **Georges Bechoux** over naar **Royal Air Force Station LINDHOLME** (**LINDHOLME Boston Park).**

Dezelfde brief refereert naar het ereteken **Kruis der Ontsnapten – Croix des Evadés** dat door de Belgische regering werd ingesteld op **25 februari 1944** maar niet door iedereen gewaardeerd werd. **Jean Courtois** heeft zijn aanvraagformulier ontvangen doch is niet enthousiast en geeft daarvoor een zestal redenen …

Deze besluitwet

1/ bevestigt een onderscheid tussen Belgen van het binnenland en deze van daarbuiten, zoals de Duitsers (Boches - Moffen) *het zelf hadden ingesteld.*

2/ houdt rekening met geen enkel criterium van verdienste of met de redenen van de ontsnapte, noch met de redenen waarom hij ontsnapt is.

3/ zal een ereteken toekennen aan degenen die – nadat ze voor de Duitsers (Boches – Moffen) *gewerkt hebben - zich zullen voegen bij de clan van de sterksten.*

4/ zal een ereteken toekennen aan degenen die – in onbezet Frankrijk (Pétain) verbleven te hebben in de maanden mei-juni-juli-augustus-september (1940) - vrijwillig naar België zijn teruggekeerd en zich ten dienste hebben gesteld van de Duitsers en dikwijls met de wens om voor hen te werken, en dit strijdig met de laatst genomen besluiten door de regering ***Pierlot*** *in Frankrijk, ondertekend door Vanderpoorten, minister Binnenlandse Zaken, en waarbij gestipuleerd wordt*

ARCHIEFJES

dat de ontsnapte de verplichting heeft op de plaats te blijven waar hij zijn toevlucht heeft gezocht. (Men zal dus een dubbele delinquent decoreren)

5/ Onder deze talrijke laatsten (§ 4) bevinden zich degenen die titularis waren van het ***burgerlijk mobilisatieboekje*** ** en die - wegens hun functies - hun 'plicht' in België niet moesten in de steek laten. Men zal aldus nogmaals deze deserteurs decoreren die - ten andere – na het begaan van deze fout, nog deze begaan hebben vermeld in § 4 en nog veel andere.*

* Het Burgerlijk Zakboekje werd verstrekt aan personen in de Openbare Diensten die, in geval van conflict, nodig waren om het land in goede banen te leiden (**Paddy** in **Hét ABL-History Forum**)

6/ Dat Kruis zal gegeven worden in de ministriële gangen om goede sier te maken en de zakken te vullen.

Deze besluitwet – gaat hij verder – *is de officiële bevestiging van de flauwe "Ligue des Evadés" die in de statuten de suggesties herhaald heeft die we gedaan hebben aan zijn toenmalige actieve secretaris,* ***Paul Lévy****. Onze voorwaarden waren té draconisch want té rechtvaardig, té integer, té zuiver.* Hij is eens te meer gefrustreerd door de regeringspolitiek die beoogt de profiteurs* te beschermen tegen de goede burgers want wat men in Londen wil, het is de 'goeden' verdrinken in de bende 'slechten'.

* Ik gebruik het woord 'profiteurs' in plaats van 'saligauds' omdat hier zeker bedoeld wordt : degenen die proberen profijt te halen uit de oorlogssituatie.

Hij begrijpt niet hoe sommigen van de vrienden hun instemming hebben kunnen betuigen aan dit wansmakelijk manoeuver tegen wat **zij** wensen: de **uitzuivering**. Het gaat verder …

Ten andere, men zal dit ***Kruis der Ontsnapten*** *verlenen aan deze lijntrekkers (tire-au-flanc) die uit België 'ontsnapt' zijn, waar ze een goed leventje hadden in dienst van de Duitsers (Boches), om alhier de onkiese functionaris te spelen en er – na intriges – de pond-sterlingen en de eer te rapen, verleend door een regering die een bijzondere opvatting heeft over burgereer. Deze* ***beschaafde burgers of militairen****, zo talrijk te Londen, bezoedelen het 'Vaderland' door helemaal niets te doen voor de oorlog en door alleen maar aan hun materieel profijt te denken, terwijl wij, wij offeren ons leven op voor de bevrijding van het Vaderland en van de onzen die lijden. Het is een belediging waarop ik moet reageren. Je begrijpt de rest …*

Hij hoopt dat zijn vriend **Georges** dezelfde opinie is toegedaan want hij wil niets weten *(je sonnerai le glas = de doodsklok luiden)* van dat Kruis dat de goede

ARCHIEFJES

burgers onteert. Hij is zelfs van plan de redenen van zijn afkeer voor dit ereteken te laten *drukken* = publiceren. (*Ces raisons, je les imprimerai officiellement si je suis contraint de répondre au formulaire.)* Hij besluit zijn betoog met *Bonsoir vieux frère* ***Sinci,*** de naam die **Georges** had te Gibraltar, de tijd van *Les Truands.*
In een P.S. deelt hij zijn adres mee :

Prends note de mon adresse
Sgt Courtois
c/o Sgt's Mess care of = ter attentie van
RAF
Kirmington
near Ulceby
Linc(oln)s(hire)

Op **2 april 1944** antwoordt **Georges Gadisseur** (met wie **Georges** en **Robert Gendarme** uit de Luikse Citadel ontsnapten) op de brief die **Georges Bechoux** hem geschreven heeft. Daarin heeft hij het goede nieuws vernomen dat alles goed gaat op het thuisfront. Gezien ze in de periode na hun aankomst te Londen contact gehad hebben met **Victor de Laveleye** van **Radio Belgique** (cfr. **Jan Moedwil** bij **Radio België**), zijn enkele Waalse gedichtjes van **Georges Gadisseur** tot in de Waalse huiskamers geraakt. Er komen enkele administratieve maatregelen aan bod waarbij reeds gesproken wordt over pensioen en vergoedingen na de oorlog. In de brief wordt duidelijk dat er een probleem is met **Robert Gendarme** *: Vu les statuts actuels et le désir de beaucoup d'être bienveillant pour lui, le seul chemin pour servir à quelque chose, c'est qu'il quitte l'armée.* **Georges Gadisseur** voegt er nog de tekst bij *(ontbreekt)* van een gedicht in het Waals *(Fleurs Bénèges)*, dat ook door Radio Belgique (**Ici, Londres**) werd uitgezonden. *C'est en pensant aux grandes grâces que le Bon Dieu nous a accordées, en pensant 'Au Petit Bouquet', à tous ceux qui nous sont chers et à notre odyssée qui tient du miracle, que j'ai écrit ces quelques lignes, développant cette phrase : "Arent-on maye pinsé" (Arrêtons de mal penser (?)).*
Il y a un P.S.: *Dis-moi si tu réponds au camarade* ***Gossiaux****.*

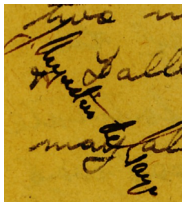

Op **22 april 1944** antwoordt **F/Sgt Dave JAMES** dat hij *so pleased* was *to get your long expected letter.* Naar deze **F/Sgt James** heb ik reeds verwezen op blz. 28. Hij weet nog te vertellen dat het hem plezier gedaan heeft te horen dat **Georges** nieuws gekregen heeft van het thuisfront. Zoals in de brief van **J. Augustin**

ARCHIEFJES

(*Delfaye* ?) van **29 maart 1944**, vermeldt hij ook de twee landgenoten **De Laveleye** en **Dalleur** (Falleur ?). Deze **J. Augustin** moet geweten hebben dat **F/Sgt James** in briefcontact was met **Georges Bechoux** want onderaan, doorheen de tekst, heeft hij nog vlug zijn handtekening gekrabbeld.

Gerard POLLET antwoordt (gedateerd **25 april 1944)** op **Georges**' brief vanuit het hospitaal te **Surbiton**. Deze **Pollet** vinden we terug in het adressenlijstje, aan het eind van Georges' dagboek, en hij is vertrouwd met de bijnamen van **Les Truands**, uit de tijd van Gibraltar. Hij heeft ook een brief geschreven naar **Député (Jean Courtois).** In zijn brief schrijft hij : *Comment vas-tu, toi **P.O.** (Pilot Officer) et Sous-Lieutenant? Je me suis payé une pinte de bon sang quand j'ai appris que quoique la promotion dans le cadre R.A.F. n'impliquait pas la nomination cadre belge, ils avaient dû te nommer …* Wat erop wijst dat die **Pollet** weet hoe de vork aan de steel zit wat betreft benoemingen in de R.A.F. en de gelijkstelling met de Belgische graden. Verder hoopt hij dat die bevordering hem niet naar het hoofd zal stijgen en dat het hem nog zal gelieven zijn oude vrienden te herinneren … *J'espère que cette promotion ne vous tournera pas la tête et que vous daigneriez encore vous souvenir de vos anciens copains. Et puis, va la m… avec tes "mon lieutenant" et vous majuscules …* Hij besluit met *A bientôt vieux frère – Gérard.*

In diezelfde periode krijgt **Georges** een brief van een andere Gibraltar-bekende die in **Broadstairs** (East Kent) deel uitmaakt van de **1st Belgian Field Battery** en die dus dagelijks de geallieerde vliegtuigen ziet overvliegen om hun taak te vervullen boven vijandelijk gebied. Op dat ogenblik hebben **Georges** en **Jean** nog geen officiële vliegopdrachten gehad ; hun *'tour of duty'* hebben ze nog niet aangevat. De brief is bitter t.o.v. de Belgische administratie. De grote afstand tussen de mensen op het terrein enerzijds en de mensen van de administratie (Eaton Square) anderzijds, komt nog in andere brieven voor. Velen merken ook het 'ellebogenwerk' in Londen dat schril afsteekt tegen het idealisme van de mensen 'te velde'.

Ce 27 avril 1944

Mon cher Bechoux,

Fort heureux d'avoir reçu
de tes nouvelles. J'ai souvent pensé
*à toi et Jean en **dénombrant** les* bij het tellen van de grote
***gros oiseaux** qui chaque jour nous* vogels (vliegtuigen)

ARCHIEFJES

passent au dessus de la tête ; un de
ces jours ***vous serez du nombre*** *et* ***je*** eerstdaags zullen jullie daarbij zijn
vous envierai *d'être en action avant* ik zal jullie benijden
moi … ***quoique cela ne traînera plus*** hoewel dat niet lang meer zal duren
maintenant. Je doute que nous
ayons encore l'occasion de nous ren-
contrer sur ***le sol hospitalier*** *d'Angleterre* die gastvrije Engelse grond
mais je crois fermement que ***nous***
nous retrouverons bientôt "chez nous". zullen we weldra thuis zijn
Je te souhaite en tout cas la meilleure
chance dans ***les vols de nettoyage*** vluchten om het luchtruim vrij te maken
et de préparation. van vijandelijk geschut

Mais je t'en prie, ***ne nous*** laten we stoppen
gargarisons plus de motto *:* ***Devoir, Patrie,*** met een leuze te zwaaien als
Idéal*, ce sont des mots* ***dont j'ai désappris*** **Plicht, Vaderland, Ideaal**
à connaître le sens depuis que je suis *waarvan ik de betekenis afgeleerd heb*
arrivé en Angleterre et que j'ai repris
contact avec les autorités belges. La
seule chose qui m'importe est ceci : ***j'ai***
fait la sottise de quitter la Belgique ik heb de stommiteit begaan België te
pour rejoindre autre chose que ce que j'ai verlaten om mij aan te sluiten
trouvé; maintenant que j'y suis je bij iets anders dan wat ik hier gevonden heb;
veux faire le boulot uniquement parce nu ik er ben, wil ik de job doen alleen
que **je m'y suis engagé** et je le ferai le omdat ik mij ertoe verbonden heb en
plus proprement que je pourrai, un ik zal die zo correct mogelijk doen,
point, c'est tout. Quant à la ***"Patrie"****,* punt, andere lijn. Wat het Vaderland betreft,
je la laisse à ces messieurs de Londres; ik laat het aan de heren van Londen.
le ***"Devoir", il est exécuté par une bande*** Die **plicht** wordt uitgevoerd
de jeunes ou vieux saligauds qui déjà, ici, door een bende jonge of oude
créent des sociétés commerciales pour smeerpoetsen die hier (in
Londen) reeds bezig zijn handelsvennootschappen op te richten om zich als
sauter comme des crapauds sur la clientèle padden op het Belgisch
belge; *l'"Idéal", il n'en est plus qu'un :* kliënteel te storten. Er is maar één
rentrer chez nous et reprendre notre ideaal meer : naar huis, ons leventje
petite vie ***en laissant ces messieurs se*** *hervatten* en we laten die heren
battre autour du fromage que nos maar vechten rond de kaas die

ARCHIEFJES

contributions sanglantes ou financières wij via onze bloedige en
leur auront constitué. financiële bijdragen voor hen gemaakt hebben
C'est pour cela que je m'apprête à me battre, mon vieux; c'est pour Celle qui m'attend à Charleroi, c'est pour aller m'incliner sur la tombe de mes pauvres parents et pour reprendre ma vie civile au plus tôt. Pour Elle, pour Eux, pour moi, oui ; ***mais N(om) D(e) D(ieu) pas pour ceux de Londres*** ! Maar godverdomme, niet voor die van Londen!

Bien à toi
(Signature)

Eveneens gedateerd **27 april 1944**, is er de brief van **René J.**, van **350 Squadron** te **Friston** – Eastbourne (Sussex), geschreven in een tent, met ***Donald*** (een eendje, maskotte) op zijn schoot … *car maintenant, il est mon seul vrai ami ici*. Een zaak is hem weer opgevallen … *le monde est vilain, Georges, très vilain. Tu devrais voir ici* ***la course aux galons*** (alles wat ze interesseert is promotie maken) *et pour y arriver, tous les moyens sont bons…* Hij is niet zeer optimistisch wat betreft de toestand in Sqn 350 : … *si nous avions un vrai chef, tout cela n'arriverait pas et nous aurions un autre moral … Il est temps que cela finisse car toutes ces belles choses* ***en lesquelles j'avais foi*** (waarin ik geloofde), ***se ternissent*** (verliezen hun glans, hun luister) *et si cela continue, que restera-it-il de tous nos sacrifices, que du dégoût!* Zijn achting voor zijn vriend **Georges** scheert hoge toppen *: … je préfère un ami comme toi à tous ces gens qui se disent tes amis alors qu'ils ne sont bons qu'à* ***planter le poignard dans le dos*** (de dolk in de rug planten)*; au moins, vous, c'est clair et net*. Hij spreekt nog over een zekere **Bob** (**Robert J. Neuman** – 350 Belgian Squadron – R.A.F. Friston) …*alors, tu vois, il n'y a plus que* ***Bob*** *qui est vraiment un chic type et très sensible et je suis des fois bien heureux de l'avoir* … Gelukkig heeft hij daar vrouw en kind, die voor hem een reddingsboei vormen *: … heureusement qu'il y a* ***Lola*** *et* ***Mildred****, car je me demande si la vie vaudrait la peine d'être vécue puisque tout ici bas n'est qu'****injustice****.* Verder geeft hij nog wat nieuwsjes i.v.m. de luitenant **'Van Wersh'**, zijn piloot.

Een ongedateerde brief van zijn vriend **Jean Courtois** dateert hoogstwaarschijnlijk van **mei 1944**. Hij heeft vernomen dat Georges in verlof is

ARCHIEFJES

tot **23 mei 1944**, en wil weten of de **23ste** inbegrepen is, want zo is er kans dat ze elkaar te Londen nog kunnen ontmoeten: *… si le travail ne nous retenait pas ici, nous partirions le 22* ***after duty****, ce qui fait que nous serions à Londres dans la soirée ….* Zijn **'duty'** heeft deze datum overschreden want we weten via internet (even googlen met RAF **Jean Courtois**) dat **Jean Courtois** omgekomen is tijdens een raid op Dortmund. De Lancaster onder bevel van **F/O Shepperd** werd neergehaald boven Aken op **23 mei 1944 …**

Het nieuws van de dood van **Jean Courtois** zal inslaan als een bom. **Op 29 mei 1944** schrijft **Gérard Pollet** vanuit Londen: ***J'ai différé*** (gewacht, uitgesteld) *plusieurs jours avant de t'écrire, croyant recevoir une lettre de toi. Tu as certainement appris la pénible nouvelle avant moi. Je l'ai su vendredi passé en allant au bureau. As-tu quelques nouvelles? As-tu pu entrer en contact avec quelqu'un qui était avec* ***Jean****? Sais-tu comment c'est arrivé? Pourrais-je faire quelque chose pour* ***tâcher d'avoir des précisions et savoir à quoi s'en tenir?*** (proberen meer details te hebben en te weten waaraan zich te houden). ***J'ai pleuré comme un gosse*** (geweend als een kind) *quand je suis rentré chez moi. Je ne pouvais le croire. Quand on me l'a dit, j'ai cru que j'allais tomber.*

Het is dus tijdens deze **O.T.U.**-periode dat **Georges Bechoux** de dood verneemt van zijn beste vriend **Jean Courtois**. Het idealisme dat ze deelden, maakte hen tot zielsgenoten. We kunnen ons het trauma voorstellen bij degenen die **Jean** goed gekend hadden, wanneer ze vernamen dat hun goede vriend voorgoed uit hun leven verdween. Aan het gefilosofeer in de brieven werd een onherroepelijk halt toegeroepen.

G. Bechoux en J. Courtois te **Dalcross**

Wanneer ik bij de lectuur van de brieven – zeventig jaar na de feiten - geconfronteerd werd met het definitief wegvallen van die zielsgenoot, was ikzelf tenzeerste onder de indruk. Ik had – heel toevallig - kennisgemaakt met een oorlogsvriendschap die uitgegroeid was tot een hechte band. Tijdens een van mijn trips naar het **Documentatiecentrum van het Leger** te **Evere**, heb ik in 2014 een kleine omweg gemaakt naar het R.A.F.-ereperk op de Begraafplaats van Brussel (Evere), en heb er stilgestaan bij het graf van **Jean Courtois** en **Armand Richelet.** Was ik wat achteloos voorbij de andere graven

gestapt – onbekend is onbemind – dan bracht de vondst van die witte steen met hun beide namen, een vergane wereld weer eventjes tot leven. Brieven en foto's kwamen me voor de geest. Dan te bedenken dat tientallen miljoenen levensverhalen werden afgebroken tijdens die waanzinnige oorlog die reeds een opvolger was van ***la der des ders ...***

Tijdens zijn **O.T.U.**-periode (29 februari - 4 juni 1944) wordt **Georges Bechoux Flying Officer**, wat overeenstemt met de graad van **luitenant**.

Deze ongedateerde foto zou een souvenir kunnen zijn uit deze O.T.U.-periode : het zal zeker gaan over het manipuleren van bomladingen.

Bedenking : De kritiek op **Eaton Square** valt op.
De informatie waarover ik vroeger reeds beschikte i.v.m. de Belgische regering te Londen, haar 'populariteit' en de evaluatie die erover bestond – de grote kloof tussen de mensen op het oorlogsterrein en deze in de *'couloirs ministériels'* - vond ik nu bewaarheid in de brieven tussen personen die zich op dat oorlogsterrein bevonden. Ik heb geprobeerd me in te leven in dat ene geval **Georges Bechoux**, met alles wat er omheen draait, en wanneer ik nu (januari / februari 2017) deze woorden neerschrijf, is op dit ogenblik de politieke situatie in België er een waarin goedgelovige kiezers ten volle beseffen dat ze eigenlijk belazerd werden door onkiese politiekers in wie ze hun vertrouwen hadden gesteld, vb. het *Publifinschandaal* te Luik*, Publipartschandaal te Gent, Kazakgate* waarin de ex-voorzitter van de Belgische Senaat zou betrokken zijn, *enz.* We weten ook dat niet allen over dezelfde kam te scheren zijn, maar wie het goed meende werd / wordt beklad door wie corrupt was / is. In Frankrijk gaat het – met het oog op de aanstaande presidentsverkiezingen van 2017 - over *Penelopegate*. De ***graaicultuur*** lijkt universeel en van alle tijden.

In het jaar **1944**, waarin de geallieerde luchtmacht reeds de overmacht had en de overwinning op de nazi's – geklemd tussen oost- en westfront (na 6 juni 1944) – een kwestie van tijd was, is het niet te verwonderen dat sommigen in

Deze ongedateerde foto zal te situeren zijn in deze periode – juni 1944.

ARCHIEFJES

die Belgische administratie te London, reeds bezig waren met hun eigen toekomst op het vasteland te organiseren. Op datzelfde ogenblik riskeerden anderen hun leven in de lucht, te water en te land.

Volgende etappe : Lindholme (Zie p.4)

ARCHIEFJES

Juin 1944 – Passé à RAF Station Lindholme nabij Doncaster

Begin juni 1944 begint een nieuw hoofdstukje voor de air gunner: hij wordt overgeplaatst naar het **R.A.F.-station Lindholme Boston Park.** In de opleiding komt steeds meer praktijk aan bod . Er zijn verkenningsvluchten en bombardements-vluchten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van verscheidene types vliegtuigen.
Op **16 juni 1944** schrijft LAC (Leading Aircraft Man) **Robert J. Neuman** van het **350 (Belgian Squadron) – R.A.F. Friston (Eastbourne, Sussex)** het volgende **...**

Mon vieux Georges,
… Ici tout va le train habituel, légèrement plus de boulot par suite de ***l'invasion*** (débarquement / ontscheping 6 juni 1944) *et de* ***ces nouvelles bombes*** (V1= les pilotless)*, que ces salauds envoient de ce côté-ci. Mais pas de changements notables. Tu auras sans doute entendu que du côté pilotes, nous avons eu quelques pertes – un tas de jeunes sont arrivés dont nous avons connu certains à* ***Malvern*** *il y a deux ans ……*(hier wordt duidelijk dat G.B. te Malvern is geweest) *Nous parlons souvent de toi et nous demandons si tu aurais des nouvelles plus amples concernant* ***Jean (Courtois) et (Armand) Richelet****.* (Even googlen met RAF en de naam !) *Le télégramme que nous lui avions envoyé l'informant du décès de Joseph est revenu avec une remarque au dos disant que Jean était porté disparu (missing) après un raid sur Berlin.* Verder gaat het over *… **Lola** est partie avec la petite (Mildred) pour une dizaine de jours …* wat er nogmaals op wijst dat deze **Robert (Bob)** tot de intieme vriendenkring van **Georges Bechoux** en **René Jacobs** behoorde (zie brief 27 april 1944 – René Jacobs).

Op **29 juni 1944** schrijft **Georges Gadisseur** vanuit Londen dat hij vernomen heeft dat **Georges** een ongeval gehad heeft en in het hospitaal verblijft en wenst hem een spoedig herstel toe : *…quoiqu'il en soit, je forme les voeux les plus ardents pour ton prompt rétablissement*. Hij heeft ook gehoord over de dood van **Jean Courtois** : *… Ma peine a été bien grande aussi en apprenant le malheur de notre cher ami Jean.* In de brief is er ook sprake van de V1-plaag die Londen treft ; sinds de ontscheping in Normandië (6 juni 1944) wordt de Britse hoofdstad bestookt met wat in de brief, de ***pilotless*** genoemd wordt : *… Hier, ici même, Poulain, qui était à l'Abbey Lodge, a trouvé la mort suite à la chute d'un 'Pilotless'. Il n'y a aucun secret à te dire qu'ici de nuit et de jour, il en tombe et il en passe.* Hij

ARCHIEFJES

vermeldt eveneens het feit dat hun vriend **Robert (Gendarme)** teruggegaan is naar **INBEL,** de Belgisch Dienst voor Informatie en Documentatie (Office Belge d'Information et de Documentation). Deze dienst vertegenwoordigde de Belgische regering in ballingschap, en moest ervoor zorgen dat een consistent aandeel Belgisch nieuws in de buitenlandse berichtgeving (krant en film) aanwezig was. De ontscheping van de geallieerden op de Normandische kust moet een enorme golf van enthousiasme veroorzaakt hebben, zowel in Groot-Brittannië als op het vasteland *: … Quelle force et quelle organisation! Quel héroïsme aussi de la part de tous ces braves qui nous ouvrent les portes de la patrie.* ***Mon cher Georges, comme les nôtres doivent tressaillir de joie et d'allégresse***. Beste Georges, hoe blij moeten onze families zijn, en jubelen van vreugde!

Het ongeval waarvan sprake in de brief van **Georges Gadisseur** , wordt eveneens aangehaald in andere brieven, o.a. die van **René Jacobs**, gedateerd **2 juli 1944**. Een samenloop van omstandigheden heeft gemaakt dat hij er maar laattijdig op de hoogte van werd gesteld : …*Mon bien cher Georges, Combien j'ai été peiné d'apprendre ton accident … ne crois pas que ma réponse tardive provient de ma négligence …* De dood van **Jean Courtois** heeft hem erg getroffen : …*car depuis la perte de notre si regretté* ***Jean*** *(J'ai reçu des nouvelles de son S/L me disant qu'il avait été abattu au-dessus de Berlin) à qui chaque jour je pense et qui laisse un si grand vide, je ne cesse de penser à toi …* Hij is blij dat zijn ongeval geen noodlottige gevolgen heeft gehad en vindt het maar goed dat **Georges** nu een eindje van die risicovolle opdrachten verwijderd is. … *Notre gouvernement de Londres* krijgt opnieuw een veeg uit de pan want … *tous ces volontaires de carrière se prennent pour des élus et, comme les Boches, pour la race des seigneurs*. *Non, mon vieux Georges, plus jamais je ne retrouverai mon enthousiasme d'antan* (van weleer*) et tout ce que je rapporterai en Belgique, ce sera une haine. Cet exil m'aura appris à haïr, sentiment que je ne connaissais pas.* Hij denkt ook aan de toestand in Frankrijk en schrijft *: … je suis de tout coeur avec De Gaulle, et un jour tout se payera au centuple, car la justice finit toujours par triompher*. Hij eindigt zijn brief met *… Je reste, mon cher Georges, toujours le vieux ziverèèr et t'envoie avec tous mes voeux, toute mon amitié – René*. Hij voegt er nog zijn adres bij *: Mrs Jacobs - "Dowdale" East-Dean nr Eastbourne (Sussex).*

Op papier van de **Officers Mess - Lindholme – Doncaster, Yorks.** schrijft **Louis Rémy *** een briefje **(3 juli 1944)** naar zijn crewmember die nog steeds zijn dienst niet heeft hervat, na zijn ongeval. Hij kan begrijpen dat het een vervelende situatie is maar vermoedt dat het niet té erg is, misschien een zenuw

ARCHIEFJES

die geraakt is. Waarschijnlijk is hij binnenkort terug en zal hij zijn geschutstoren weer kunnen doen draaien en de rol spelen van behoeder van de bemanning : *Combien je te comprends, mon vieux Georges. Pour un type comme toi, ce doit être terrible d'être réduit à l'immobilité. Mais ne t'en fais pas, nous t'attendons. Nous sommes tous persuadés que tu n'as rien de grave et que, plus que probablement, tu as eu un nerf touché et que, d'ici une semaine tu seras à nouveau parmi nous, faisant tourner ta tourelle et jouant à nouveau le rôle de garde vigile et absolu de l'équipage.* Dat laatste wijst erop welke belangrijke plaats de air gunners innamen … *nous avons confiance en toi et nous ne voulons pas confier notre safety à un autre.* Als besluit : *Bonne chance and cheer up, old boy – Ton ami – **Louis**.*

* Het gaat inderdaad over Captain **Louis Rémy**, zoals aangegeven werd in de vragenlijst voor zijn pensioen. *Connaissez-vous d'autres Belges qui ont servi dans votre ou vos unités?* Daarin werden ook vermeld Captain **Van Rolleghem** (Squadron Leader F. Van Rolleghem) en **Anselme Vernieuwe** (even googlen met die namen). Deze **Louis Rémy** is een oud-krijgsgevangene die ontsnapte uit **Colditz** en wiens ontsnappingsroute gedeeltelijk overeenkomt met die van zijn air gunner (België – Frankrijk – demarcatielijn – Spanje – Gibraltar …). Even de naam ingeven op de website ***freebelgians***, of googlen met RAF en de naam.

In de brief van **Mich (L. Janssen)**, gedateerd **5 juli 1944**, komen we te weten over welk soort ongeval het gaat : een mislukte landing met de Halifax … *Mon cher Bechoux, Je viens d'apprendre que ton avion a fait un atterrissage malheureux, que tu es blessé et que tu es soigné dans un hôpital dont je ne connais pas le nom.* In de vragenlijst die **Georges Bechoux** ingevuld heeft tot het bekomen van zijn pensioen, lezen we dat de ruggengraat geraakt was als gevolg van een crash met een Halifaxtoestel, op de basis van Lindholme. Dan volgde een hospitalisatie in het R.A.F.-hospitaal van de Eerste Groep van Zware Bommenwerpers, met een herstelperiode in het centrum van **Loughborough**.

Na zijn brief van **25 april 1944**, schrijft **Gerard Pollet** een brief, gedateerd **7 juli 1944**: hij heeft van **Georges Gadisseur** bericht gekregen over het ongeval met de **Halifax**. Hij biedt zijn diensten aan : *As-tu du tabac; pipe, cigarettes, laisse-moi savoir.* Nog enkele woorden i.v.m. **Jean Courtois** *: On ne sait toujours rien au (Eaton Square) **107** au sujet de **Jean**.* Met **Gerard** zelf gaat het beter *… J'ai recommencé à travailler deux à trois heures par jour.*

Op **8 juli 1944** schrijft **Paul Grandmaison** een brief vanuit het R.A.F.-station **Kelstern**, Louth (Lincs). Eén zinnetje valt op *: Comme tu vois, je suis encore*

ARCHIEFJES

vivant, ***ça fait rager les Belges d'Eaton Square!*** (Dat maakt de Belgen van Eaton Square niet vrolijk !). Hij merkt dat **Georges'** crew uit Belgen bestaat, wat het heelwat gezelliger moet maken. Hijzelf is *mid-upper gunner* (geschutstoren boven op het vliegtuig) maar hij zou liever *rear gunner* zijn (in de staartkoepel). Hij vertelt hoe zij tijdens een vlucht naar Dijon, vier maal aangevallen werden door vijandelijke jagers*. Je ne bandais pas!* (Ik had er geen erectie van! – in de zin van : Ik was bang!). Hij gaat er prat op dat zijn squadron te **Hemswell** in de laatste maand slechts zes *'zincs' (vliegtuigen*) verloren hebben, terwijl die van Ludford er zeven verloren hadden op één dag. De 'operations' zijn niet moeilijk, zeggen de instructeurs, het is *'a piece of piss'* zoals de Engelsen zeggen. Hij besluit met *… Je suis prêt à te donner des conseils, si tu désires. – Ton copain – Paul.*

In het brievenbundeltje steekt nog een briefje van **Louis Rémy** (Officers Mess – Lindholme), gedateerd **22 juli 1944**. Hij vraagt aan **Georges** om hem in te lichten nopens zijn toestand opdat hij – wanneer hij erom gevraagd wordt – tekst en uitleg kan geven. De afwezigheid van de *rear gunner* zal dus een beletsel zijn tot het vormen van de complete crew.

Op **26 juli 1944** nog een briefje van **Louis Rémy.** Hij heeft een antwoord gekregen op zijn briefje van **22 juli 1944**, en - zoals hij het voorzien had – is hij opgeroepen geworden en heeft hij daar kunnen bevestigen dat hij nieuws gekregen heeft van **Georges Bechoux** en dat deze op **zaterdag 30 juli** zou terug zijn. **Louis** insisteert nog even dat hij er zaterdag moet zijn opdat ze samen te **Hemswell** zouden geposteerd worden. Daar zouden ze een week verlof hebben en daar zou **Georges** – indien nodig - er nog één of twee weken kunnen bijkrijgen, en toch lid van de bemanning blijven. Er niet zijn op zaterdag, zou **Louis** in moeilijkheden brengen. *Nous comptons sur toi tous, car nous ne voulons pas te perdre.* Hij besluit *: A samedi, vieille branche. Tout cordialement. Ton ami –* ***Louis.*** Zijn post-scriptum is de moeite waard *: P.S. Nous ferons une terrible* ***frite*** (feestje - met frietjes !?)) *avec toute la crew samedi. Ne nous laisse donc pas tomber vu que cette* ***frite*** *est faite en ton honneur !*

Een ongedateerde brief van **Emile Goffinon** – Gendarmerie – 101 Eaton Place – London S.W.1, doet vermoeden dat die brief hem bereikt heeft rond **18 augustus 1944**. Hij antwoordt met wat vertraging op een brief die hij op **10 augustus** ontvangen heeft. Hij is zeer blij dat Georges het uitstekend vindt bij de RAF en dat het moreel er zeer goed is … *Je suis certain que l'esprit là-bas y est autrement bon que chez nous ici, à Eaton Square (Circus).* Er is sprake van een praktisch

ARCHIEFJES

probleempje (betaling waarvan het ontvangstbewijs moest opgestuurd worden} dat moet opgelost worden. Het zinnetje *Que penses-tu des nouvelles?* ***Ne crois-tu pas que sous peu, nous serons de l'autre côté de la Manche où nous aurons le bonheur de reprendre du poil de la bête et nous venger à notre manière pour leur faire payer à ces sales fritz les souffrances qu'ils nous ont fait endurer?*** Denk je niet dat we binnenkort aan de andere kant van het Kanaal zullen zijn, waar we weer op krachten zullen kunnen komen en ons wreken op onze manier om de **Fritzen** te laten laten opdraaien voor al het leed dat ze ons hebben aangedaan? wijst erop dat het een brief is van **augustus 1944** want op dat ogenblik zijn de geallieerden reeds op weg naar Parijs en is er weldra de bevrijding van de Franse hoofdstad.

Volgende etappe : Elsham Wolds (Zie p.4)

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 55

1944 – 18 août Passé à 103 Squadron Elsham Wolds

Op **18 augustus 1944** begint voor **Georges Bechoux** een beslissende etappe : hij gaat over naar **103 Squadron Operational Flying Duties** te **ELSHAM WOLDS,** ten zuiden van **Hull.** Er wordt vooral met **Lancaster** gevlogen en de objectieven zijn grote steden, industriegebieden en alles wat maar vijandelijk gevaar kan vormen. Nummer 13 van de vragenlijst voor zijn pensioen wil dat betrokkene een overzicht geeft van de objectieven van de raids die hij uitgevoerd heeft, met aanduiding van tonnage van de bommen of mijnen. Hij heeft aangeduid **Essen, Keulen, Düsseldorf, Stuttgart, Stettin** (nu Pools gebied)**, Ulm, Saarbrücken, Le Havre, Calais, Eindhoven, Emmerich, Königsberg** (nu Russisch gebied – Kaliningrad)**, Helgoland** (Fr. Heligoland). Wat betreft afgeworpen bommen of mijnen, het gewicht varieerde tussen **12.000** en **15.000 pond.**

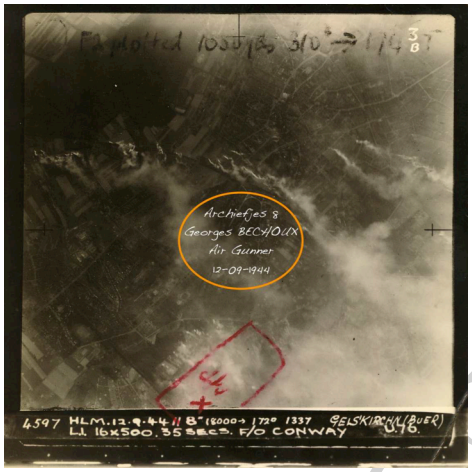

In zijn archief steken enkele foto's van raids en het resultaat ervan. Sommige nachtfoto's zullen wel weinig informatie opgeleverd hebben gezien alleen maar lichtstrepen in zigzag te zien zijn. Een foto van **12 september 1944** toont een raid op **Gelsenkirchen.** Op de foto zijn aanduidingen aangebracht die resultaten en/of correcties aanduiden.

We vinden foto's van bombardementen op vliegvelden, stations, spoorweglijnen en belangrijke wegen vb. **Blainville-sur-L'eau** (Z-O van Nancy), **Saint-Martin l'Hortier** (omgeving Neufchâtel-en-Bray), la forêt de **Nieppe** … De nachtfoto's zijn niet altijd duidelijk.

Op de foto van **Tienen - 15-08-1944** (hiernaast) zien we duidelijk het wegenpatroon rond **Wulmersum** en het bombarderen van het vliegveld (Goetsenhoven).

Mijn Britse vriend – **Eric Brown** – ging voor mij enkele *Operation records* en *Combat reports* kopiëren in **The National Archives** te **Kew**. De kopies waren niet zeer duidelijk doch toch nog leesbaar.

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 56

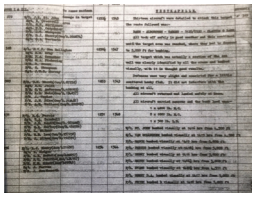

Hier links, zien we blz. 1 van zo'n Operation Record. Het gaat over een raid op **Westkapelle** (in Zeeland) waaraan **13 Lancasters** hebben deelgenomen. De raid had plaats op **3 oktober 1944**. *Op 2 oktober werden er duizenden flyers uit vliegtuigen over Walcheren heen gestrooid en waarschuwde de BBC over de radio voor een grootscheeps bombardement. (Zie website van STRIJDBEWIJS NL. - Walcheren)* Het type vliegtuig is aangeduid in de kolom ***AIRCRAFT- Type & Numbers*** : *Lancaster I & III.* Dan volgen de ***CREWS*** van die 13 vliegtuigen. Iedere **Lancaster**bemanning bestaat uit zeven leden. **Lancaster F.B. 528** wordt aangevoerd door Squadron Leader **F. Van Rolleghem**. Aan boord van het toestel **P.B. 563** bevinden zich **Louis Rémy** als bevelhebber en **Georges Bechoux** als air gunner. In de kolom ***DUTY*** wordt aangeduid wat het doel is van de raid : *to cause maximum damage in target area.* In de kolom ***TIME*** wordt vermeld wanneer ***Up*** en wanneer ***Down*** (het uur van vertrek en aankomst) : *13.02 – 15.49*.

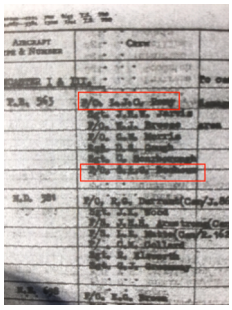

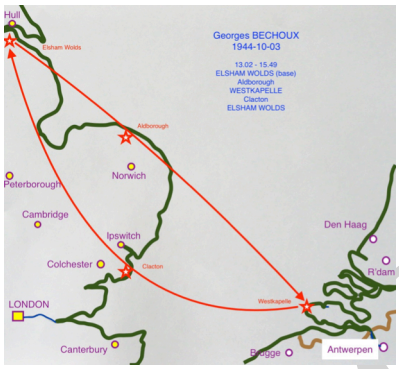

In de kolom ***DETAILS of SORTIE or FLIGHT*** lezen we : *Westkapelle - Thirteen aircraft were detailed to attack this target. The route followed was : **Base – Aldborough – Target (Westkapelle) – Clacton – Base**. All took off safely in good weather and this continued until the target was reached, where they had to descend to 5.000 ft for bombing. The target which was actually a section of the sea wall was clearly identified by all the crews and bombed visually, with – it is thought – good results. Defences were very slight and consisted for a little scattered heavy flak. It did not interfere with the bombing at all. All aircraft returned and landed safely at Base. All aircraft carried cameras and the bomb load was : 1 x 4.000 lb. M.C. (medium capacity) – 8 x 1000 lb. M.C – 1 x 500 lb. L.D. (low density ?)*

Er wordt ook bij vermeld dat …

S/L VAN ROLLEGHEM *bombed visually at 14.19 hrs from 4.500 ft*

F/O REMY *bombed visually at 14.15 ½ hrs from 4.000 ft.*

Ook de elf andere bevelhebbers krijgen hun plaats in de lijst.

Dit document uit het RAF-dossier van **Georges Bechoux** kreeg een speciale betekenis voor mij aangezien een van mijn eerste schoolreizen in de Lagere School

ARCHIEFJES

(rond 1949-50), de richting nam van **Walcheren**. Daar was een maquette te zien waar de overstroming tengevolge van de bombardementen in oktober 1944, didactisch werd voorgesteld. In **Westkapelle** is er nu **Het Polderhuis** waar de periode vanaf **3 oktober 1944** besproken wordt in thema's als *De verwoesting (bombardementen), De Bevrijding, Verdronken Walcheren …*

Voor de periode van **Elsham Wolds**, is maar weinig briefwisseling voorhanden. Alleen een brief van zijn vriend **Gerard (Pollet)**, gedateerd **8 november 1944**. Hij verwacht een antwoord op zijn schrijven maar dat blijft maar uit : *Comme Soeur Anne, j'attends et ne vois rien venir …* Een verwijzing naar **La Barbe Bleue**, een van de verhalen van **Perrault**, bij ons bekend als **Blauwbaard**, waar Blauwbaard vruchteloos wacht op de komst van zijn bruid om haar van kant te maken, en aan zijn zus **Anne** vraagt of zij niemand ziet aankomen ….

De foto's *(naam v/d steden in potlood op rugzijde)* met de **resultaten** van raids op steden als **Duisburg, Düsseldorf, Essen, Hamm, Keulen …** zijn van een uitzonderlijke kwaliteit maar lijken eerder foto's te zijn van latere datum (*mei of juni 1945 ?*).

Een speciale dag

In de derde week van **augustus 2018** hadden we onze Britse vrienden **Eric Brown*** en **Margaret Dawn** op bezoek en we besloten met hen het prachtige **Passendalemuseum** te bezoeken, ook **Tyne Cot Cemetery** en de **Palingbeek** met de 600.000 kleien beeldjes die evenveel W.O.1-slachtoffers vertegenwoordigen, gevallen op Belgisch grondgebied.

Op **22 augustus 2018** namen we de richting **WALCHEREN,** met een bezoek aan **Middelburg, Veere en Westkapelle**. De dijk van **Westkapelle** was betekenisvol voor iedereen. Mijn echtgenote (dochter van **Georges Bechoux**) wist nu wat de 'target' was – op 3 oktober 1944 - voor de **Lancasters** waarvan **P.B. 563** deel uitmaakte.

ARCHIEFJES

Margaret en Eric aan de tank op de dijk van Westkapelle

Margaret was eveneens geïnteresseerd, als dochter van een **R.A.A.F.** air gunner die deel uitmaakte van een Lancasterbemanning boven **Dresden** (februari 1945). Nu had ze daarbij ook een idee van wat bedoeld werd met **'a dyke'** als *'a very thick wall'*, want zo'n dijk had ze nooit gezien. De andere betekenis van ***dyke*** kende ze al …

Eric zag nu 'in concreto' waartoe zijn opzoekingen in de **National Archives** van **Kew** hadden gediend

Afgezien van het historisch aspect, deed **Westkapelle** mij denken aan de vele fietstochten die we maakten (o.a. met de scouts) op Walcheren.

Volgende etappe : Scampton (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1944 - 29 décembre – Passé à RAF Station Scampton

Op **29 december 1944** gaat **Georges Bechoux** over naar het vernieuwde en opnieuw opengestelde R.A.F.-station te **Scampton**, even ten zuiden van **Elsham Wolds** en ten zuid-oosten van **de Lindholme basis (Doncaster**). Naarmate de oorlog vorderde moesten sommige vliegvelden (vooral de start- en landingsbanen) aangepast worden aan het toenemende gewicht van de toestellen en hun bommenlading. **Georges Bechoux** blijft er slechts een achttiental dagen. We kunnen vermoeden dat Georges zijn volledige '*tour of duty'* afgesloten heeft, die een dertigtal *ops* (operations) of *flights* omvatte of ± 250 vlieguren. Het was gebruikelijk dat – op het einde van zijn tour, en na een *'leave'* van enkele weken - de air gunner werd gevraagd een cursus te volgen om zelf *instructor* te worden.

In een brief aan zijn echtgenote (Marie), gedateerd **3 januari 1945** met stempel van **22 jan 1945**, schrijft Georges dat hij zich dikwijls afgevraagd heeft hoe het er in België aan toeging, die laatste tijd, met de terugkeer van *'les Fridolins'* (les Allemands). Hij verwijst natuurlijk naar het **Ardennenoffensief** van generaal **Von Rundstedt**. Verder … *je ne puis espérer aller en congé avant la fin février car j'ai un nouveau* ***cours*** *à suivre et auquel je dois m'intéresser très sérieusement.*

Volgende etappe : Catfoss

ARCHIEFJES

1945 – 17 janvier Passé à Central Gunnery School - Catfoss

Hij wordt op **17 januari 1945** overgeplaatst voor een **Gunnery Leader Course** naar de **Central Gunnery School** te **Catfoss,** ten noorden van **Hull**, nabij de kust.
Op het vasteland is er heelwat gebeurd : het Duitse Ardennen-offensief heeft nog wat voor commotie gezorgd, maar het geallieerde leger is al Duitsland binnengedrongen en de Rijn zal begin maart overschreden worden. In **februari 45** wordt **Dresden** '*coventrysiert'.* De Duitse **Luftwaffe** is lang niet meer wat ze was. De raids over vijandelijk gebied lopen wat minder gevaar wat betreft weerstand van Duitse toestellen maar de **FLAK** is nog steeds bedrijvig. **Catfoss** is een school waar air gunners met ervaring hun know-how doorgeven aan een volgende generatie Gunnery instructors. **Georges Bechoux** is een van hen.
In die periode ontvangt hij een brief van familie uit Brussel. **Germaine** en **Henri** hebben hem op **2 maart 1945** wat nieuwsjes geschreven over de familie te **Borsu** waar hij afkomstig van is. Het postverkeer met Borsu is hersteld, en iedereen is gelukkig dat de Duitsers niet weer doorgebroken zijn … *Il n'y a pas longtemps que la correspondance marche avec Borsu, tout avait été coupé avec l'avance* (Ardennenoffensief) *en décembre. Heureusement qu'ils ne sont pas revenus jusque Borsu, toutefois ils ont bien eu peur, il y avait de quoi aussi.*

Volgende etappe : Conversion Unit Lindholme (Zie p.4)

ARCHIEFJES

1945 – 18 mars Passé à Conversion Unit Lindholme

Na zijn cursus aan de **Gunnery School** te **Catfoss** keert **Georges Bechoux** terug naar **Lindholme**, het RAF-station waar hij in **juni 1944** de laatste instructies gekregen heeft alvorens naar **103 Squadron** over te gaan en zijn ***tour of duty*** af te werken. Als hij nu naar **Lindholme** gaat is het om instructor te zijn. Die **Conversion Unit** was normaal de fase voorafgaand aan de **Heavy Conversion Unit** waar de overgang werd gemaakt naar de viermotorige toestellen als **Halifax** en **Lancaster**

Volgende etappe : Heavy Conversion Unit – Woolfox Lodge

ARCHIEFJES

1945 18 (?) avril – Passé à 1651 H.C.U. Woolfox Lodge

Wanneer in **april 1945**, **Georges Bechoux** overgaat naar **1651 Heavy Conversion Unit** te **Woolfox Lodge**, dan is de oorlog bijna voorbij.
In zijn Militair dossier steekt het blad met zijn *'Mutations subies en Angleterre'.* Na **Woolfox Lodge** vinden we geen informatie meer en gaat het over naar … ***1946 – janvier – Passé à Equipment Officers School***. Wat betreft de informatie aangaande die **H.C.U.**-periode zijn we verplicht terug te vallen op de briefwisseling die hij heeft met het thuisfront. Die correspondentie is - sedert de bevrijding van onze gewesten – heelwat substantiëler geworden. De meeste brieven uit die tijd komen uit **Swinderby**, een dorpje in Lincolnshire, waar hij verder instructie zal gegeven hebben in een **Heavy Conversion Unit**. Hij verblijft in **Swinderby** – niet de gezelligste tijd uit zijn R.A.F.-periode - tot hij in **1946,** mag verhuizen naar **Equipment Officers School** in **Bicester.**

Brieven tijdens de oorlog werden gecensureerd en op de envelop vindt men de stempel met de **datum**, het nummer van de **FIELDPOSTOFFICE** en soms het nummer van de **Examiner** *(Opened by Examiner 1514).*
Op **26 mei 1945** schrijft **Flying Officer Georgers Bechoux 158813 R.A.F. C/O Inspectorate General of the Belgian Air Force – Armée Belge en Grande Bretagne** (*op de envelop, stempel **5 JU 45 Fieldpostoffice 617***) dat hij verheugd is te lezen dat zijn twee broers uit gevangenschap teruggekeerd zijn. Nu hoopt hij op de spoedige thuiskomst van zijn schoonbroer **Henri** (die in juni zal toekomen - zie p. 39). Hij hoopt binnenkort weer met verlof te gaan naar België, want de laatste keer was in **november 1944**. Het leven voor de militairen zal nu vlug veranderen : na een overactiviteit wegens oorlogsomstandigheden, komen ze in een détente terecht die vlug naar verveling zal leiden. Daarbij komt nog dat **Georges Bechoux** deel uitmaakt van de **R.A.F**. en dus in Engeland moet blijven, terwijl heelwat van zijn vrienden en kennissen reeds naar België zijn teruggekeerd.
Hij wil zo vlug mogelijk het normale leven hervatten *… essayer de faire un peu de jardinage et revivre le bon vieux temps … j'arrive et sois bien patiente, l'épreuve touche à sa fin. Nous sommes encore une brigade internationale : Anglais, Australiens, Néo-Zélandais et un Belge, tous bons copains, aspirant au retour chez nous.*
Op **10 juni 1945** – op papier van de ***Belgian Air Force*** – (wat erop wijst dat hij in Londen was, in verlof – zie brief **25 mei 1945**) schrijft hij dat, bij het

ARCHIEFJES

terugkomen van een vlucht boven Duitsland, ze boven **Bonsin** en **Borsu** gevlogen zijn.… *Hier à deux heures de l'après-midi, j'ai survolé **Borsu** et **Bonsin*** (gemeente waartoe Chardeneux als gehucht behoort) par deux fois à très basse altitude afin de vous dire bonjour. Je rentrais d'une balade d'Allemagne.*
Dat hij nog niet naar huis terug kan, werkt op zijn gemoed. Hij vraagt zich af waarom hij en zijn echtgenote nog steeds gescheiden zijn ; hoe het komt dat dit hem overkomt, hij die steeds zijn plicht gedaan heeft, terwijl anderen, met bezwaard geweten, er weinig last van hebben. … *Pourquoi faut-il que nous soyons séparés si longtemps? Qu'avons-nous fait pour mériter telle punition? Je me le demande souvent, car il me semble que nous avons fait notre devoir, alors que tant d'autres ont la conscience chargée et rien ne leur arrive. Bien triste aussi je suis de savoir que Henri n'est pas encore de retour. Pourvu que rien de fâcheux ne lui soit arrivé. Je dois cependant te dire que la situation n'est guère encore rétablie en Allemagne …*

De brief van **18 juni 1945** vertrekt uit **Swinderby**, RAF-basis ten zuid-westen van **Lincoln**. Schoonbroer **Henri** is terug thuis, na 5 jaar gevangenschap (p. 34) ! *Henri est rentré! Comme ils doivent être heureux à Chardeneux!* Hij is weer *'op uitstap'* (balade) geweest want …*Une autre satisfaction, c'est que tu m'as vu lors de notre vol au-dessus de **Borsu** * et **Chardeneux** * – cela me touche beaucoup de survoler nos villages natals, mais aussi cela me rend triste de ne pas pouvoir m'arrêter un peu en venant si près.* De brief geeft ons informatie over zijn gemoedstoestand en over zijn opdracht … *Je me sens si seul. Voilà aujourd'hui je viens d'arriver dans cette nouvelle station, toujours comme **instructeur**. Seulement avant-hier j'ai téléphoné à l'Ecole Belge pour être posté là-bas, et aussitôt je tenterais ma chance de retourner en service en Belgique, tout près de toi et de notre chéri* (Edgard). *Ah, combien je souffre de notre séparation.*
* **Borsu** = dorp van de familie **Bechoux** – **Chardeneux** = dorp van de familie van zijn echtgenote, **Marie Lardot**. (**Chardeneux** = un des plus beaux villages de Wallonie !)

Zijn brief van **23 juli 1945** herinnert aan een trieste verjaardag … *Ma Bien Chère Marie, Aujourd'hui il y a quatre ans, j'étais arrêté par la Gestapo – triste anniversaire loin de ceux que j'aime*. In zijn nieuwe R.A.F.-basis heeft hij alle comfort maar het zijn allemaal nieuwe gezichten en hij moet kennis maken met zijn nieuwe omgeving. Hij doet al het mogelijke om toch maar naar België over-geplaatst te worden … *Hier dans la matinée, j'ai pris contact avec **le capitaine Jansens** et nous espérons arranger quelque chose en vue de mon passage dans l'Ecole Belge en Angleterre.* Er is ooit sprake geweest dat de familie in België ooit

ARCHIEFJES

hun militair zou mogen bezoeken in Engeland maar daar is niets van gekomen … *Quant à la question de savoir quand tu pourras venir ici – rien de neuf.* Het is nu zomer en de oogst is er aan de gang *… Je voudrais parfois aller travailler un peu avec les fermiers, cela me rappellerait les beaux jours* ***d'antan*** (van weleer) . Een beetje verlaten te **Swinderby**, wanneer zovelen reeds naar België teruggekeerd zijn, overvalt hem het hevig verlangen naar huis ; hij beseft immers dat de mooiste jaren van hun leven aan het voorbijschuiven zijn : *… Je réalise de plus en plus que les plus belles années de notre vie s'envolent de la façon la plus stupide. Vraiment, après avoir servi notre cause avec toute l'ardeur possible, nous aurions bien le droit de revivre un peu en famille. Il faut être loin de ceux qu'on aime pour apprécier combien ils sont chers.*

De brief van **27 juli 1945** vertelt ons dat ze opnieuw over **Borsu** en **Chardeneux** gevlogen zijn, maar nu zeer laag. Hij heeft zijn familie gezien te **Borsu**, maar niet in **Chardeneux** … *J'espère que vous êtes tous en bonne santé et que ma visite de mercredi vous a fait plaisir à tous et surtout à mes bons vieux parents, je les voyais nous faisant signe … il est vrai que nous étions tellement bas et près d'eux … j'ai vu que tout ce petit monde était dehors ; dommage, à* ***Chardeneux****, ils étaient probablement partis au travail et puis, avec les arbres, je n'ai pu distinguer personne, j'aurais tant voulu entrevoir* (een glimp opvangen van) *Henri* (schoonbroer pas terug uit krijgsgevangenschap).
Nogmaals drukt hij de wens uit naar België terug te keren om bij de familie te zijn *… C'est dur d'être séparé comme nous le sommes, mais courage, l'épreuve touche à sa fin … Je suis en voie de passer à l'* ***Ecole Belge*** *…* Dat is de **Belgian Training School** te **Snailwell**, waar hij zou moeten terechtkomen in april 1946.

Een brief – gedateerd **23 augustus 1945** - van **L.M. Jansen** – 411 avenue Brugmann te Brussel, is ondertekend met **Mich**.

Een foto die op de voorpagina stond van ***Coeurs Belges****, het blad van de Weerstand in Wallonië – 17 nov. 1947, en van* ***Collection Nationale CIVISME*** *– Oct. 1952. We zien* ***G. GADISSEUR – R. GENDARME*** *(boven),* ***G. BECHOUX*** *(Onderaan links – uniform RAF Flying Off.) met* ***L. M. JANSEN*** *(Belgisch uniform kapitein – 3 sterren). Eerste drie ontsnapten uit de citadel van Luik, laatste uit Sint-Gillis te Brussel.*

Deze **Mich** is al een tijdje thuis en schrijft vanuit de Avenue Brugmann dat hij voor een week naar Londen geweest is en … *j'ai trouvé ta lettre à Eaton Square*.

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 65

Georges Bechoux heeft de hulp ingeroepen van deze **Michel Jansen** om te bekomen dat hij instructeur kan worden te **Snailwell**. **Jansen** is bij **Nitelet** geweest en bij **Hellemans.** Voor **Nitelet** was die plaats al ingenomen. **Hellemans** had hem graag gehad als instructeur te **Snailwell**. **Jansen** weet dat Georges graag naar België zou willen terugkeren maar … *Je sais que tu aspires à rentrer auprès des tiens et tu l'as certes bien gagné, mais peut-être y a-t-il pour toi de l'avenir à l'aviation? Je ne sais trop que te conseiller : te faire démobiliser ou rester à Snailwell*. Uiteindelijk zal Georges ervoor kiezen het leger te verlaten.

De mooie foto's in het archief van **Georges Bechoux,** genomen boven verwoeste Duitse steden, zullen genomen zijn tijdens die **H.C.U.**-periode. Ze werden hoogstwaarschijnlijk genomen tijdens de vluchten waarvan sprake in zijn brieven en mochten zeker niet verborgen blijven in een stofferige koffer. Nauwkeurige observatie ervan deed me besluiten dat het foto's moesten zijn van juist **nà** de oorlog. Afgezien van de aanduiding in potlood, op de rug van iedere foto, is niets vermeld : noch het merk van het fotopapier, noch enige andere vorm van informatie. Ze vertonen in ieder geval een ongewone scherpte. Vermoedelijk werden ze genomen 's morgens vroeg in mei, juni of juli (straten leeg, weinig volk te bespeuren!), tijdens die langste dagen van het jaar.

Het moet de bedoeling geweest zijn een inventaris op te maken van de militaire acties in het **Ruhrgebied (Duisburg, Essen, Hamm …)** en van grote steden op weg *naar,* of terugkerend *van* hun *'target'*, als **Keulen** en **Düsseldorf**.

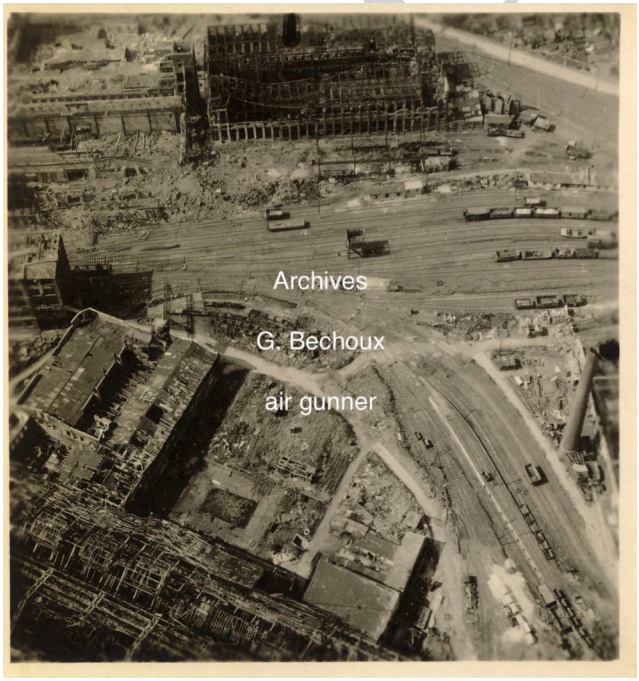

Düsseldorf

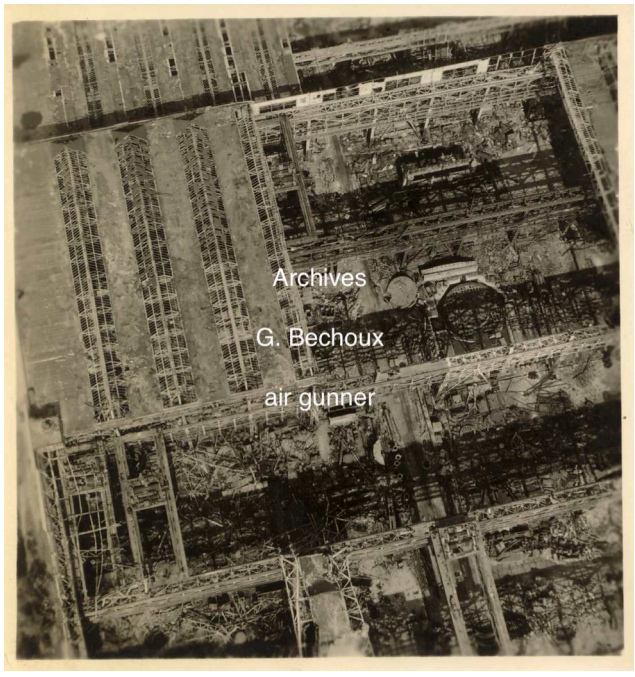

Essen - Krupp

CHEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 66

De foto met de **Kölner Dom** en **Hauptbahnhof** is indrukwekkend. In **1965** – twintig jaar na de oorlog – was ik één van de miliciens die in **Ossendorf,** nabij **Keulen**, zijn militaire dienst volbracht bij de **B**elgische **S**trijdkrachten in **D**uitsland **(B.S.D.).** In die periode was men nog druk bezig met de restauratie van de Dom. Vooral deze luchtfoto's in zijn 'archief' hebben mij ertoe aangezet om dat stukje geschiedenis uit de vergetelheid te houden.

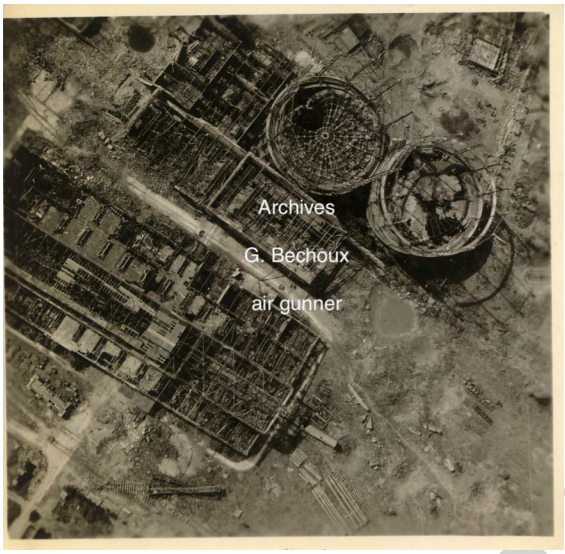

Duisburg

Keulen – Dom & Hauptbahnhof

Op **18 september 1945** heeft **Georges Bechoux** - na maanden - de gelegenheid zijn echtgenote enkele dagen terug te zien in Brussel. **Marie Lardot** komt van Seraing naar Brussel afgezakt voor het blije weerzien. Dat weerzien – in plaats van een feest te zijn – blijkt een ontnuchtering te zijn voor zijn vrouw die té hoge verwachtingen heeft gekoesterd en de echtgenoot helemaal niet terugvindt die ze gekend heeft. Hoe het verlopen is vinden we deels terug in de verontschuldigingen die hij formuleert in een eerstvolgend schrijven …

In zijn brief van **22 september 1945** haalt de air gunner alle mogelijke redenen aan om uitleg te geven voor een excessief gedrag. Dat laatste verlof zal aangetoond hebben dat – in tegenstelling tot alle goede bedoelingen en gevoelens - de realiteit gans anders kan uitvallen dan verwacht. ***… Les jours se suivent et ne se ressemblent pas, et l'homme est lâche à ses heures sans se soucier des peines qu'il puisse causer aux êtres qui lui sont chers. Oui, Marie, je reconnais que ce fut une lâcheté de ma part d'être aussi arrogant que je fus le 18*** *(septembre)* ***au soir, car je dois t'avouer***

ARCHIEFJES

que, s'il est une personne au monde devant laquelle je doive m'incliner, c'est devant toi. C'est devant ta dignité, ta droiture, ton coeur de mère et d'épouse, qualités que l'on rencontre chez si peu de gens. Je ne veux pas chercher des mots pour m'excuser car je reconnais que j'ai entièrement tort. … Tu sais aussi que les jours qui précèdent la fin de mon congé sont pour moi un cauchemar - à cela des verres et l'irritation devant une personne qui ne respectait pas notre Pays sur le tram, tout cela m'a rendu triste – méchant. De dagen volgen elkaar op maar lijken niet op elkaar en de mens is soms laf en bekommert zich niet om het leed dat hij zijn dierbaren kan aandoen. Ja, Marie, ik erken dat het lafheid was van mijnentwege zo arrogant te zijn, die avond van 18 september, want ik moet bekennen dat, indien er op deze wereld één persoon is voor wie ik het hoofd moet buigen, dan ben jij het. Het is voor je waardigheid, je rechtschapenheid, je liefde als moeder en echtgenote, kwaliteiten die bij zo weinig mensen te bekennen zijn. Ik wil geen woorden zoeken om mij te verontschuldigen want ik heb volledig ongelijk. … je weet ook dat de dagen, voorafgaand aan het einde van mijn verlof, een nachtmerrie zijn voor mij ; daarbij de drank en de ergernis voor een persoon op de tram die maar weinig eerbied vertoonde voor ons land, dat heeft me triestig gemaakt, en kwaad. ***Des verres*** (m.a.w. alkohol) en een ongelukkige discussie zullen geleid hebben tot een zeer onaangenaam incident op de tram. Het eindigt met een verzoenend … *Je voudrais savoir si ton voyage à travers Bruxelles et ton retour se sont assez bien passés…*

In zijn brief van **25 september 1945** wordt duidelijk dat de instructeur air gunner zich kostelijk verveelt in Swinderby want … *on travaille au ralenti, car on parle de fermer l'aérodrome … Tu ne peux croire comme tu me manques – seul ici – après de si beaux jours passés ensemble.* Graag zou hij ook het *Croix de Guerre Française* hebben en daarvoor moet zijn echtgenote zich officieel wenden tot Wing Commander **DE RYCKMAN DE BETZ** van de **Belgian Air Force** in de Belliardstraat 5 te Brussel.

Op **28 september 1945** schrijft **Georges** dat hij daar niet overrompeld is door werk … *Comme je te disais précédemment, nous n'avons pour ainsi dire plus rien à faire et bientôt serons transférés ailleurs.* Wat verder beklaagt hij er zich over dat hij zich eenzaam voelt : hij is neerslachtig *(cafard)* … *Je me sens bien seul, Marie, après ces beaux jours passés avec toi. Tous mes meilleurs amis sont déjà postés ailleurs, et le soir, j'ai le cafard*. Gelukkig kan hij zich nog wat bezighouden met het opnaaien van zijn vier Engelse eretekens die hij bekomen heeft … *ce qui me donnera bientôt l'attitude d'un homme de cirque.* Om te besluiten … *Il est très possible que d'ici quelques jours j'aille faire un tour sur Seraing et Borsu.* Dus nog

ARCHIEFJES

een ***'balade'*** in het vooruitzicht, even over zijn woonplaats en over het dorpje van zijn ouders vliegen …

De brief van **1 oktober 1945** vermeldt : *Comme d'habitude, rien à faire*. In deze van **12 oktober 1945** is er sprake over wat moet gebeuren met zijn werk bij de Telefoonmaatschappij (P.T.T.), en dan … *J'étais très heureux le 4 (octobre), quand* ***je suis allé survoler la maison*** *– c'est beau mais aussi, c'est triste car j'en ai chaque fois* ***le cafard*** (nostalgisch / neerslachtig worden) *…*
De brief van **19 oktober 1945** is wel iets speciaals : nadat **Ryckman de Betz** en de rue Belliard weer ter sprake zijn gekomen, en de groeten moeten overgebracht worden aan **Gadisseur** en **Gendarme**, sluit hij af met … *Et je terminerai en te disant que comme toi Marie j'aspire à nous retrouver ensemble, surtout maintenant que la guerre est finie et que ma raison d'être ici ne se justifie plus. Et puis tous mes bons amis anglais sont démobilisés ou postés ailleurs les uns après les autres* ***et je deviens solitaire*** (een eenzaam iemand)*. D'un autre côté les Belges ne s'intéressent pas du tout à moi – pour un peu je me demanderais s'il y en a encore d'autres que moi en Angleterre …*
De brieven van **20, 25** en **28 oktober 1945** oktober 1945 bevatten hoofdzakelijk algemeenheden. Belangrijk is te vermelden dat, tijdens zijn verblijf te **Swinderby**, **Georges** zich voorbereid heeft op een bevorderingsexamen om *Flight Lieutenant* te worden (wat gelijk te stellen is met *Captain*) en daarvoor geslaagd is.
Op **5 november 1945** schrijft Georges dat ze maandag naar Brussel zouden gaan, maar de reis is uitgesteld wegens het slechte weer. Er is zelfs een woordje bij voor de kleine **Edgard** : *Je suppose que tu fais de ton mieux à l'école, que tu connais à fond ton alphabet et tes tables de multiplications …*
In de brief van **14 november 1945** vernemen we dat de trip naar Brussel heeft plaatsgehad … *Oui Chérie Marie, quelle chance d'avoir pu passer ces 4 jours ensemble. … notre cher fils, c'est un petit homme déjà.* Geen misverstanden deze keer.
De brief van **16 november 1945** komt nog even terug op die heuglijke dagen die ze samen hebben doorgebracht. Daarbij nog iets over de actualiteit : *Je viens de lire que* ***Churchill*** *était à Bruxelles et ce journal anglais disait "qu'il n'avait jamais eu une réception semblable à celle-là".*
In zijn schrijven van **19 november 1945** gaat het over **Bottisham** of **Snailwell (B.T.S. – Belgian Training School)** … *Quant à moi, j'attends des nouvelles de mon transfert et si je ne peux pas être posté en Belgique, je demanderai Bottisham ou* ***Snailwell****, car ici je me sens trop seul et je me demande bien*

ARCHIEFJES

souvent ce qui se passe derrière les volets de ***l'Aéronautique Belge*** *- quoique j'en ai certaines appréhensions* (hoewel ik er toch niet gerust in ben = zekere bezorgdheid heb) *: l'Aristocratie essaye à tout prix de maintenir sa main pour de nouveau en faire une arme de sports tandis que les héros et ceux qui se sont battus seraient relégués* (teruggedrongen) *en dernière position ou foutus à la porte.*
Een begrijpelijke bedenking van **Georges Bechoux : de Luchtmacht**, reeds in de Eerste Wereldoorlog, lijkt een privé-terrein te zijn voor de aristocratie en de begoede burgerij die er tegen aanleunt. Het volstaat een blik te werpen op de namenlijst in de top van de Luchtmachtpyramide – vooral in Wereldoorlog I - om te beseffen dat er niet zoveel plaats was voor 'gewone mensen'. De belangrijke rol die de Luchtmacht speelt in de Tweede Wereldoorlog, vereist een enorme toename van personeel, hetgeen de poort openzet voor 'iedereen'. Of de verdeling en toewijzing van de taken steeds 'puur objectief' was en nooit door 'de goede relatie' beïnvloed werd, is maar de vraag. Kleine garnaal **Bechoux**, die zijn leven op het spel zette, voelt zich in de steek gelaten door die **Aéronautique Belge**.
De brief van **21 november 1945** meldt ons dat Georges reeds een week geen nieuws meer gekregen heeft. Hij heeft zich aan het lezen gezet … *Je fais de la lecture et suis maintenant au* ***"Lion de Flandres",*** *traduction anglaise qui me plaît beaucoup …* Het leven op de basis is geen rozegeur en maneschijn *… Par suite de ce mauvais temps, nous en sommes de nouveau à ne rien faire, longues journées au bureau, trop longues soirées au Mess … J'admets que l'hospitalité des autres c'est beau, mais rien ne vaut son foyer, être chez soi.*
De brief van **26 november 1945** krijgt een speciale vermelding omwille van een gekend fenomeen dat er verwoord wordt : de frustratie die ontstaat bij het terugvallen van 'superactiviteit' in 'inactiviteit' . Hij zit met tien anderen in de Mess : de ene leest, de andere schrijft, en niemand zegt iets. De meesten zijn naar de bioscoop of zijn iets gaan drinken in stad, op 15 km … en hij heeft heimwee naar het leven ten tijde van zijn squadron, ten tijde van de strijd. *Je dois t'avouer que nous disons bien souvent que, malgré le danger, c'était aussi* ***le bon vieux temps*** *car nous étions animés par la camaraderie, et le soir, quand on était au repos, on prenait son verre tous ensemble au 'Mess'.*

Op de vooravond van Sinterklaas **(5 december 1945)** krijgt hij de bevestiging dat hij benoemd werd tot **Flight Lieutenant** (= capitaine). Een overplaatsing is in zicht.
De dag daarop – **6 december 1945** – is het Sinterklaasfeest en hij schrijft hoe spijtig hij is dat hij dat nog niet thuis kan vieren, ook al is de oorlog reeds ten einde.

ARCHIEFJES

Zijn bevordering tot **Flight Lieutenant** is een grote eer en … *notre fils sera bien plus fier de pouvoir dire plus tard que son père fut capitaine à la R.A.F. pendant la guerre 1939-1945.* Dan volgt een ode aan zijn echtgenote, **Marie Lardot**, die het hem mogelijk maakte te ontsnappen uit de Citadelle en aldus aan de basis ligt van zijn succes ***… je me retourne dignement et fièrement vers celle qui m'a ouvert la porte de ma prison et c'est en ce jour que j'ai tant attendu, que je puis te remercier et aussi te montrer que je voulais être digne du sacrifice que tu fis pour moi, c'est donc toi qui as moulé mon grade, c'est toi qui l'a gagné, il t'appartient***. Ik wend me waardig en fier tot degene die de poort van mijn gevangenis heeft opengezet, en het is vandaag, op deze langverwachte dag, dat ik je kan bedanken en tonen dat ik je opofferingen waardig was. Als ik de graad van Flight Lieutenant behaald heb, dan is het dankzij jou, jij hebt die verdiend, die behoort jou toe. Hij wil dat **Marie** niets tekort heeft en wil dat ze onmiddellijk haar nieuwe fiets koopt *… prends un bon et un beau.* Hij vermeldt nog **8 december**, zijn verjaardag; hij wordt 36 jaar.

De brief van **9 januari 1946** laat vermoeden dat er een leemte is in de correspondentie. Hij leert ons eveneens dat **Georges** enkele dagen verlof gehad heeft in België … *Je suis enfin rentré à Swinderby…* Dat verlof zal weer niet vlekkeloos verlopen zijn … ***Vraiment Marie, je ne suis plus maître de moi-même quand j'ai pris un verre avec les anciens – je revis les moments durs passés avec eux et je ne parviens pas à calmer mes nerfs. Il faut pourtant que j'en vienne à la raison et tout de même être un peu plus modéré.*** *…Werkelijk, Marie, ik ben mezelf niet meer meester als ik een glas gedronken heb, samen met de ouwe vrienden – ik herleef de moeilijke momenten die ik met hen doorgebracht heb en ik slaag er niet in mijn zenuwen te kalmeren. Ik moet nochtans tot de redelijkheid terugkeren en wat gematigder te zijn.* Er zal dus een probleem geweest zijn met overdreven gebruik van alkohol.
Er wordt ook melding gemaakt van een nakende overplaatsing naar **Equipment Officers School** te **Bicester.**

Volgende etappe : Bicester (Zie p. 3)

ARCHIEFJES

16 januari 1946 – Equipment Officers School - Bicester

Brief van **17 januari 1946** – *Je suis enfin arrivé à Bicester hier soir et suis déjà occupé à prendre toutes les notes possibles ce matin.* Hij vindt het een vriendelijke school en heeft reeds kennis gemaakt met een Hollandse officier met wie hij de kamer deelt. Hij heeft nog steeds geen nieuws ontvangen … Zijn laatste bezoek aan België heeft blijkbaar wonden geslagen. Er is iets misgegaan. Hij beseft dat - wanneer hij definitief naar België zal terugkeren - hij het niet gemakkelijk zal hebben … *j'aurai à me surveiller pendant les premiers mois, car je vois mes amis anglais dans quelle détresse ils vivent après avoir quitté leurs copains de deux ou trois semaines. Enfin je ferai tout mon possible …*

Op **21 januari 1946** bevindt Georges Bechoux zich reeds te **Bicester**, in **Equipment Officers School**. … *Je dois te dire que les journées sont bien longues ici car nous manquons de confort et surtout de charbon* … Hij heeft nog geen nieuws gekregen van thuis. Wel heeft hij een pakje ontvangen. Het is een drukke tijd voor hem … *Je suis très occupé – 6 heures de cours par jour et beaucoup à étudier le soir.*

De week nadien – **28 januari 1946** – ontvangt hij de eerste brief sinds zijn terugkeer. Hij stelt het goed in Bicester … *avec mon ami hollandais nous occupons un appartement au premier, bien éclairé, bien propre et bien chauffé.* Dat is wel nodig want het is een moeilijke cursus en iedere avond moet hij drie uur studeren. Hij doet zijn best om een goed gemiddelde te behalen. De vooruitzichten zijn goed … *une fois le cours terminé, je serai remis à la disposition des Belges et* ***comme ils retournent tous en Belgique, en février, nul doute que je repasserai de ce côté*** *…* Eén zinnetje zegt meer over hun verhouding *… et* ***Chère Marie, bien loin de vous oublier*** *comme tu me dis dans ta lettre … .* Voor zijn echtgenote, **Marie Lardot**, roept dat lange verblijf in Engeland - als vele bekenden reeds lang teruggekeerd zijn – toch vragen op.

Zijn schrijven van **3 februari 1946** vermeldt een gezondheidsprobleem : veel pijn in de rechter hiel… in beide voeten … en hij vermoedt dat het reuma is en dat het van voorbijgaande aard is. Even later zal blijken dat het een aderwandontsteking is (flebitis) en hospitalisatie noodzakelijk zal zijn.
Op **7 februari 1946** schrijft Georges dat hij 3 brieven van vòòr Kerstmis ontvangen heeft en één die dateert van 7 januari. In één van die brieven moet zijn

ARCHIEFJES

echtgenote hem de les gelezen hebben : gedaan met de mooie beloften en *'les beaux sentiments'.* Dit is niet van aard hem zeer optimistisch te stemmen.
De dag daarop – **8 februari 1946** – schrijft hij een brief 's morgens en 's avonds. Hij verblijft nu in de infirmerie. Niets interesseert hem nog … *je m'en fous, après tout, pourquoi user mon cerveau (si j'en ai un).* Het spreekt vanzelf dat zijn laatste verlof schadelijk geweest is voor hun relatie.
's Avonds … *Je ne puis résister de t'écrire un peu plus calmement*, *car en tout état de cause, si tu m'avais froissé, j'ai été dur assez et maintenant 'Zut' de tout ça.* Wat verder *… demain samedi, je serai transféré à l'hôpital parce que je commence une phlébite – tu vois, c'est un restant de ma chute à la citadelle* … Dit verblijf in het hospitaal, op 18 km van Bicester, zal zijn verblijf in België met drie weken vertragen.

Op **10 februari 1946** schrijft hij een brief vanuit het **Churchill Hospital Headington – Oxford.** *J'ai été examiné ce matin par un colonel et un major médecins … dans une bonne dizaine de jours, je pourrais être sur pied. Je dois te dire qu'on est très bien soigné ici.*
In de volgende brieven **(12 – 14 – 15 – 16 – 18 – 19 februari 1946)** gaat het vooral over de evolutie van zijn flebitis. Het zal zijn trip naar België uiteindelijk met vier weken vertragen. De kolonel (dokter) heeft gezegd dat zijn flebitis het gevolg is van een onverzorgde flebitis ten tijde van zijn ontsnapping uit de Citadel van Luik. Hij is geslaagd voor de eerste examens en hij heeft een snorretje laten groeien … *pas en queue de cheval comme à la Citadelle mais bien une petite mignonne qui – je suis sûr – te plaira.* In zijn brief van de **18de** mag hij zijn pyjama uittrekken en zijn uniform weer dragen, en in die van de **19de** gaat hij zonder krukken en hoopt hij – eenmaal de cursussen beëindigd – drie weken verlof te krijgen om thuis door te brengen.
Op **20 februari 1946** schrijft hij dat hij een potje *Bovril*, een potje *Oxo*, levertraanpillen en schrijfpapier heeft gekocht voor de kleine Edgard. Hij hoopt tegen volgende week in het bezit te zijn van een radio (poste de T.S.F.). Zijn echtgenote heeft hem geschreven dat ze kennis gemaakt heeft met **René Jacobs**.
De dag daarop **(21 februari 1946)** vertelt hij dat hij, samen met een gehandicapte vriend, ex-gevangene van de Japanners, naar de bioscoop gegaan is ; busreis en ingang werden hun gratis aangeboden. Zijn echtgenote heeft hem enkele krantenknipsels opgestuurd, en in zijn brief geeft hij er commentaar op.
Zijn brief van **23 februari 1946** meldt dat hij morgen naar het hospitaal moet voor een medisch onderzoek, dat zal beslissen over de mogelijkheid om eventueel met verlof te gaan. Een deeltje van de brief is voorbehouden voor de kleine **Edgard** :

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 73

… tu dois encore persévérer (volhouden) et devenir le meilleur élève de ton cours. … A propos, où en es-tu avec ton 'Flamand'? … être appliqué (vlijtig) et pas 'distrait' et toujours te dire que Maman et Papa veulent que j'étudie et c'est pour mon bien.

In het archief van **Georges Bechoux** steekt het leerboek ***J'apprends le flamand***, een zeer bekende leermethode in de jaren dertig. Het deed me onmiddellijk denken aan ons ***Ik leer Fransch***, uit dezelfde periode, dat in mijn familie circuleerde.

In zijn schrijven van **26 februari 1946** geeft hij nog commentaar op de krantenartikels die zijn echtgenote heeft opgestuurd. Hij heeft er onnauwkeurigheden in opgemerkt en waardeert maar matig dat hem woorden in de mond worden gelegd of wanneer anderen spreken in zijn naam.

4 maart 1946 : Hij heeft **Bicester** verlaten en verblijft enkele dagen te **Swinderby**. Hij heeft er een radio **Philips** gekocht … *Ce matin il est 10 heures et je viens de me lever et je t'écris au son de sa musique, il marche si bien, et je suis impatient de le reprendre avec moi et tu seras vraiment surprise de le voir, tellement il est coquet – tout neuf – et pas cher*. In Swinderby ziet hij enkele oude vrienden terug want weinigen zijn gedemobiliseerd.

Journal de Seraing

DE JEMEPPE

et des Régions de HESBAYE, CONDROZ, OURTHE-AMBLÈVE

TROIS SÉRÉSIENS

Georges Bechoux - Georges Gadisseur

Robert Gendarme

échappèrent au peloton d'exécution allemand

Accident mortel

ESCROCS EN UNIFORME

11 maart 1946 : Georges is terug in Bicester en heeft er vijf van zijn laatst verstuurde brieven teruggevonden ; een vergissing heeft gemaakt dat ze niet verzonden werden. Hij heeft ook het tweede artikel ontvangen uit de ***Journal de Seraing***. Er wordt nu ook tijd besteed aan geschenken kopen : mantels. Hij heeft geantwoord op een brief van **Gadisseur**.

14 maart 1946 : … *Je vais mettre un peu d'ordre à mes uniformes … J'ai écrit aussi à* ***Gadisseur***.

15 maart 1946 : … *Je suis très occupé avec mes cours car l'examen final est aujourd'hui en quinze, alors tu vois, il faut bûcher* (hard werken).

18 maart 1946 : … *Terminant les cours je suis allé à Oxford pour acheter quelques petites histoires : fil – pilules – puis je suis allé prendre le thé … vers 8 heures je suis allé prendre quelques pots de bière à Bicester.*

… nous avons les examens finals jeudi et samedi et il y a beaucoup de matière.

ARCHIEFJES

… il faut que l'effet de la pénicilline soit tout à fait dissipé (volledig verdwenen) . *J'espère être en forme à mon retour en Belgique.*
Recevez tous deux mes bons embrassements et bonsoir car je suis très fatigué.
20 maart 1946 : … Je suis des plus occupé, car nous avons examens finals demain et samedi, un travail fou.
Hij beëindigt zijn brief met … *Your little husband who loves you so much ….*
Het lezen van dit zinnetje, jaren na het overlijden van mijn schoonmoeder (1993), deed me denken aan wat ze altijd zei over haar echtgenoot, wanneer hij sprak over Engeland : ***Chez nous, en Angleterre …***
28 maart 1946 : *J'ai attendu 4 jours avant de t'écrire parce que je suis en train de lutter pour être posté en Belgique ou Allemagne*. Eerst zou men hem in Noord-Engeland geplaatst hebben voor een stage maar daartegen heeft hij zich toen verzet, en werd zijn transfer ongedaan gemaakt. ***Il m'a été dit que ce serait avec la Wing 135 – Belgian Wing – en Allemagne.***
Er is echter nog een probleem : zijn vader is doodziek en men verwacht het einde op ieder ogenblik : *Je fais donc tout pour hâter mon retour et si quelque chose arrivait voici mon adresse où envoyer un télégramme - Belgian Air Force - 26 Eaton Place - London S.W.*

We zijn nu aan het eind van de maand **maart 1946**. In het militair dossier van **Georges Bechoux** staat vermeld : *Passé à B(elgian) T(raining S(chool).* Iedereen denkt aan **Snailwell**. Maar hier stopt de correspondentie met zijn echtgenote. We kunnen dus veronderstellen dat Georges Bechoux op het vasteland gebleven is en regelmatig naar huis kon komen. Het is ten andere in deze periode dat de "*ontvangenis'* van zijn dochtertje, heeft plaatsgehad. Op **1 octobre 1946** verlaat hij de R.A.F. *(Discharged de la RAF).* Op **19 mei 1947** wordt de kleine **Anne-Marie** geboren.

Georges (derde van links, met pijp) samen met vrienden. Té laat om te weten wie daar bij staat. Waarschijnlijk figuren die in het Archiefje voorkomen.

Helaas, tussen **Georges** en zijn echtgenote is de goede verstandhouding verdwenen en Georges gaat zijn eigen weg. Pogingen om de draad van vòòr de oorlog weer op te nemen, hebben niet veel resultaat. Hun wegen scheiden. **Georges** besluit een café te openen te Seraing, met de veelzeggende naam **Le Lancaster**.

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 75

De kleine **Anne-Marie** wordt naar **Chardeneux** gebracht, waar ze bij de ouders van haar mama zal opgroeien. Die negen jaren te **Chardeneux,** *chez Gros Parrain et Grosse Marraine*, zijn onuitwisbaar mooie herinneringen in haar leven. Af en toe is er bezoek van mama. De grote afwezige is de *Flight Lieutenant.*

Anne-Marie met Grosse Marraine, Gros Parrain en neefje Pierre (1953)

Na de dood van *Grosse Marraine* en van haar dochter, *tante Gisèle,* moest **Anne-Marie** naar Seraing verhuizen, bij haar mama. Daar kwam toen van tijd tot tijd haar vader op bezoek. Er bestaan geen foto's waar we **Anne-Marie** en haar vader samen zien. Hij heeft haar ook nooit bij haar naam genoemd; zij was *Mademoiselle*. **Georges** leefde verder met zijn vrienden en souvenirs …

December 1961 … ± 20 jaar na de ontsnapping
<- aan de pijl die herinnert aan die 20ste januari 1942
-> aan ***les Escaliers de Bueren,*** *waar hij onderdook in januari 1942.*

Op **1 juli 1966** overleed **Georges Bechoux** in het **Bavière**hospitaal te Luik. Verpleegsters wisten te vertellen dat hij – tijdens zijn ijlen - allerlei bevelen gaf, alsof hij zich opnieuw aan boord van de **Lancaster** bevond. Op 5 juli was er een eredienst in de kapel van het **Bavière**ziekenhuis. Hij werd begraven in park 161 – 7 – 10 op de *Pelouse d'Honneur 1940-1945*.

Ultieme ontmoetingen *…*
9 juni 2009 Anne-Marie Bechoux *aan het graf van haar vader -* ***Ereperk 40-45***

31 mei 2015 Anne-Marie Bechoux *en* ***Annie Gadisseur*** *(dochter van* ***Georges Gadisseur****) aan de voet van de citadelmuur … waar alles begon.*

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 76

Ongedateerde foto's uit het archief van Georges Bechoux ...

Na dat nare oorlogsavontuur lijkt het normaal dat het trio van vòòr de oorlog zich nu bij de fotograaf laat vereeuwigen voor familie en vrienden. Georges in zijn uniform van Flight Lieutenant, met het insigne van air gunner. Marie even fier omwille van de rol die ze gespeeld heeft in de levensloop van haar echtgenoot. De kleine Edgard, opgegroeid in afwezigheid van de vader die nu teruggekomen is, en ***'trait-d'union'*** *is in het echtpaar.*

In die eerste jaren na de oorlog bleven die heroïsche verhalen over 'echte' weerstanders levendig voortleven. Waar de families ***Bechoux****,* ***Gadisseur*** *en* ***Gendarme*** *zich ook vertoonden, ze waren 'the talk of the town'. We zien hier de familie* ***Bechoux-Lardot*** *met de kleine Edgard (Fifi !) die zopas bloemen heeft gekregen. Naast Edgard staat een jongen met de foto van een familielid dat gefusilleerd werd, het lot waaraan* ***Georges*** *ontsnapte.*

In die jaren 45-46-47 zijn de familiefoto's gericht op de ***Flight Lieutenant*** *van de RAF. Hier gefotografeerd in een straat te Luik. Rechts staat* ***Germaine Flohimont****, echtgenote van* ***Tonton Félix*** *over wie sprake is in mijn* ***Archiefje*** *over* ***Getuigenissen Eerste Wereldoorlog.***

Niet in zijn archief ...

Hoewel niet gedateerd, is dit fotootje te situeren midden **1947**, na de geboorte van de kleine **Anne-Marie**. Grote afwezige is de Flight Lieutenant. **Mysterie** in het menselijk bestaan is … hoe nieuw leven de bezegeling kan zijn van een breuk in menselijke relaties, veroorzaakt door oorlog en zijn nasleep.

ARCHIEFJES

Nabeschouwing

Tijdens onze verlovingstijd heb ik de *air gunner* (spijtig genoeg) niet gekend. Ik vernam in beknopte vorm – via mijn schoonmoeder - wat allemaal gebeurd was tijdens de oorlog. Zijn overlijden – **1 juli 1966** – bracht alleen in heel nauwe familiale kring, een emotionele schokgolf teweeg. Voor vaderlandslievende verenigingen was het wel een groot verlies. Zijn persoonlijke souvenirs kwamen gedeeltelijk bij de moeder van **Anne-Marie** terecht. Sporadisch werd over de oorlog gesproken. Mij interesseerde de historische kant van het verhaal, doch bij haar opende het pijnlijke wonden. Na het overlijden van **Marie Lardot** (1910-1993) - *in juli 1968 mijn schoonmoeder geworden* – kwamen de documenten bij de dochter terecht, gezien noch de zoon, noch de kleinzonen er veel interesse voor betoonden. Het grondig doornemen van de foto's, geschriften en souvenirs deed me ertoe besluiten dat hier een stukje geschiedenis i.v.m. de **Tweede Wereldoorlog** moest gered worden.

Wat ik buitengewoon vond in de situatie, was - dat in al die jaren - mijn schoonmoeder nooit in negatieve bewoordingen gesproken heeft over haar echt-genoot. Ook **Anne-Marie** groeide op met die vader in de achtergrond, over wie slechts lovend gesproken werd. Tijdsomstandigheden hadden een enorme portie roet in het echtelijk eten gegooid. Zoals te lezen valt in dit **Archiefje** begon het heroïsch met de ontsnapping uit de Citadel van Luik. De RAF-periode zal er wel toe bijgedragen hebben dat de *air gunner* niet meer de **Georges Bechoux** was van vòòr de oorlog. Het is voldoende bekend dat vliegend personeel – zowel aan Duitse als aan geallieerde zijde - tijdens de oorlog stimulerende middelen innam om stressbestendiger en actiever te zijn, over de normale limieten heen. Gevoegd bij alkoholgebruik, mag aangenomen worden dat het voldoende is om het normale menselijk denkpatroon te wijzigen. Voor mezelf bleef nog de vraag hoe het mogelijk was – na al het gebeurde – dat zo'n wig kon gedreven worden tussen twee personen die elkaar ooit uitverkoren hadden, en van wie één het leven had te danken aan de andere. De eenzaamheid te Swinderby had **Georges** ooit doen schrijven, toen hij de graad van *Flight Lieutenant* behaalde, … ***je me retourne dignement et fièrement vers celle qui m'a ouvert la porte de ma prison et c'est en ce jour que j'ai tant attendu, que je puis te remercier et aussi te montrer que je voulais être digne du sacrifice que tu fis pour moi, c'est donc toi qui as moulé mon grade, c'est toi qui l'a gagné, il t'appartient***. (Zie p.67)

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES 8- Georges BECHOUX 2 - Marc VANDAELE 78

Na jarenlange afwezigheid had **Marie Lardot** gehoopt – bij de terugkeer van haar **Georges** - het vooroorlogse leven te hervatten. Een tweede kind zou het begin zijn van een nieuw naoorlogs hoofdstuk. Haar echtgenoot was echter niet meer dezelfde persoon die ze gekend had. Hij wenste geen nieuw begin. De geboorte van de kleine **Anne-Marie** maakte de zaak niet gemakkelijker ; het water tussen *Penelope* en haar echtgenoot was te diep geworden.

1966 – Met **Marie Lardot** en **Anne-Marie Bechoux** in de rue de la Bergerie te Seraing. Toen besefte ik nog niet voluit wat een moedige dame mijn toekomstige schoonmoeder wel was in die woelige oorlogsjaren en wat ze al had meegemaakt.
In die tijd kwam de geschiedenis toch af en toe om de hoek kijken … In 1966 hoorden we in het nieuws dat Albert Speer en Baldur von Schirah werden vrijgelaten uit de Spandau-gevangenis te Berlijn. De oorlog was nog niet ver weg …

Marie Lardot kon het zeer goed stellen met haar *beau-fils flamand* en voor mij was zij niet de *schoonmoeder* met haar pejoratieve betekenis. Ze was gewoon de moeder van mijn echtgenote met wie ik kon 'filosoferen'. Voor mijn generatie, die de oorlog niet gekend heeft, was het interessant de getuigen van die tijd te horen vertellen, hoewel die getuigen dat niet altijd graag deden. Hetzelfde fenomeen had zich voorgedaan met hun generatie ten opzichte van de vorige, die de **Eerste Wereldoorlog** hadden meegemaakt. Bij **Edgard** (Fifi - 1935-1995) en **Margot** (dorpsplein van Hanzinelle) bevond zich indertijd in de speeldoos, het schaalmodel van een **Lancaster** waarvan de schroefrotaties werden uitgebeeld door ronde stukjes plastic ; het was een stukje 'erfenis' van opa **Georges** die deze maquette gekregen had bij zijn afscheid, na zijn instructeurperiode. Toen wist ik nog het fijne van het verhaal niet en is dat stukje speelgoed de weg opgegaan van het meeste speelgoed. Nu weet ik hoe belangrijk dat vliegtuigje wel was en hoe kleine objecten een stuk levensverhaal kunnen vertellen.

Dit ***Archiefje*** betreffende **Georges Bechoux** heeft dus macrofotografie gebruikt om een stukje geschiedenis van de **Tweede Wereldoorlog** in het **Luikse** aan het licht te brengen. Ik had het voorrecht even achter de coulissen te mogen kijken en enkele acteurs aan het werk te zien. Het maakt deel uit van de *'kleine'* geschiedenis die inzoomt op het levensverhaal van de kleine mens, verhaal dat evenzo interessant kan zijn als dat van de actoren der *'grote'* geschiedenis.

ARCHIEFJES

M.V. 2017

(maart)

Behalve de sites en literatuur rechtstreeks vermeld in mijn Archiefje, raadpleegde ik ook nog volgende sites ...

https://fr.wikipedia.org/wiki/Mitrailleur_de_queue
http://www.rafcommands.com/forum/showthread.php?13531-Halifax-Heavy-Conversion-Unit-syllabus
http://www.raf.mod.uk/rafbramptonwyton/history/thepathfinderforce.cfm
http://www.cegesoma.be/docs/media/chtp_beg/chtp_15/chtp15_028_Rochet.pdf (INBEL)
http://www.tom.forbes.dsl.pipex.com/12squadron/html/crew.htm
https://rafww2butler.wordpress.com/basic-training-at-raf-regents-park/

http://www.bombercommandmuseum.ca/halifax.html

(http://www.bombercommandmuseum.ca/airgunners1.html)

http://www.bbc.co.uk/history/ww2peopleswar/stories/52/a7895352.shtml

https://books.google.be/books?id=M-LhrxFjTzIC&pg=PA63&lpg=PA63&dq=Goring-onThames+Dépôt+Aéronautique+Militaire&source=bl&ots=KY6C3zG4Ez&sig=kznKReZaXcmHFmnY2HPgl1cRyqg&hl=fr&sa=X&ved=0ahUKEwiS492XuarNAhWDvBoKHXRHDPAQ6AEIHjAA#v=onepage&q=Goring-on-Thames%20Dépôt%20Aéronautique%20Militaire
http://www.bombercommandmuseum.ca/airgunners1.html
http://www.bombercommandmuseum.ca/airgunners2.html
http://www.bombercommandmuseum.ca/lancaircrew.html
http://www.bbc.co.uk/history/ww2peopleswar/stories/43/a4476143.shtml
http://www.isgeschiedenis.nl/nieuws/lancaster-bommenwerper-tijdens-de-tweede-wereldoorlog/
https://books.google.be/books?id=LweSAwAAQBAJ&pg=PA19&lpg=PA19&dq=dalcross+2+Air+Gunnery+School&source=bl&ots=ovKH8-WUdj&sig=RhgLSf24LAtWRMDaDbsoGBxvtZ0&hl=fr&sa=X&ved=0ahUKEwjCwN_OnunNAhUGrRoKHXJ-DUIQ6AEIRTAE#v=onepage&q=dalcross%202%20Air%20Gunnery%20School&f=false
http://rafgen.iconosites.com/000_vig_user_files/site_uploaded/3140/training%20-%20%20ph-mkd.pdf
http://www.world-war-2-planes.com/avro_lancaster.html
https://books.google.be/books?id=y4CaAAAAIAAJ&pg=PA95&lpg=PA95&dq=les+embochés&source=bl&ots=CurmKyACTv&sig=tneOh2r4DRjkxU_iW-CXk3n0TxM&hl=fr&sa=X&ved=0ahUKEwjgIMDTxPvNAhXLbRQKHV-8BJQQ6AEIjAB#v=onepage&q=les%20embochés&f=false
http://eucharistiemisericor.free.fr/index.php?page=2112084_bernanos
http://www.dekamer.be/digidoc/OCR/K3148/K31482148/K31482148.PDF
http://www.associations.rafinfo.org.uk/code_names.htm
http://www.associations.rafinfo.org.uk/acronyms.htm

ARCHIEFJES